Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 143 (13632) | 1974 оной июниин 21, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ПАРТИ АРАД ХОЁРОЙ БАТА НЭГЭДЭЛ

СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтын дүнгүүд толилогдобо. Совет hунгагшад Октябриин революциин олгоhон агууехэ эрхэеэ эдлэжэ, коммунистнуудай болон партиинабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө үндэр дуугаа нэгэн hаналтайгаар үгөө. Тиигэжэ арадай кандидадууд бүрин эрхэтэй ба хүсэд түлөөлэлгэтэй депутадууд болобо. Энэ илалтаар совет хүн бүхэн баярлажа, омогорхожо байна.

Гадна hунгалтын эдэ дүнгүүд үшөө юун тухай хэлэнэб гэхэдэ, парти арад хоёрой бата нэгэдэлые, партиие, тэрэнэй Центральна Комитедые тойрон, совет арадай батаар жагсаhые харуулжа үгэнэ. Совет арад түрэл партидаа этигэнэ, тэрэнэй дотоодын ба гадаадын политикые hайшаана, дэмжэнэ, харин парти арад зонойнгоо үндэhэн шухала аша туhые хаража, эрилтэнүүдыень хүсэд дүүрэнээр хангахын тула өөрынгөө политикые зохёодог, бэелүүлдэг юм. Тиимэhээл энэ нэгэдэл хэзээ бүхэндэ илалта асардаг, саашадаашье амжалта туйлажа байхань дамжаггүй. Совет hунгагшад оронойнгоо дээдын засаг түрэ түлөөлхыень эрхим хүбүүд, басагадаа эльгээхэдээ, ажал хэрэгэйнгээ хурдан түргэн дабшалтын түлөө, түрэл партиингаа XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй, юhэдэхи табан жэлэй түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхын түлөө тэдэнэй тэмсэхые захиhан, юрөөhэн байна. Һунгагшадай захяа заабариин заатагүй дүүргэгдэхэ байhанда совет хүнүүд батаар этигэнэ.

Зүгөөр саашадаа бэелүүлхэ зорилгомнай ехэшье, орёошье. Энээн тухай Москвагай Бауманска районой hунгагшадай үмэнэ нүхэр Л. И. Брежневэй үгэ соо дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэhэн байна. Илангаяа 1974, 1975 онуудай түсэб даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ гээшэ саашадаа урагшаа дабшалтадамнай онсо ехэ удха шанартай юм. Тиимэhээ эдэ түсэбүүд заатагүй дүүргэгдэхэ ёhотой. Тиихын тула «...бүхы хүсэеэ элсүүлхэ, ажахыгаа бүри hайнаар хүтэлбэрилдэг болохо, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха, журам болон эмхидэлээ дээшэлүүлхэ» шухала гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев үгэ соогоо онсолон заана.

СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтада зорюулан, нүн hунгалтын hүүлээршье олониитын социалис мүрысөөнэй дүлэн улам үргэнөөр бадаржа, ажалша зоной ажалайнь эршэ шангадана, бүтээсэнь дээшэлнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын прибор бүтээлгын, «Электромашина» заводуудай, «Забайкаллес» комбинадай коллективүүд продукци гаргаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргэжэ шадаа. Олон колхоз, совхозууд малай ашаг шэмэ худалдаха хахад жэлэй түсэб дүүргэжэ, hунгалта уттаба. Мүн абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байhан ажалай түрүүшүүлые тоолохо болоо hаа, олон юм. Тэдэнэй түрүү зэргэдэ Верховно Соведтэ hунгагдаhан депутадууднай ябалсана. Локомотив-вагон заhабарилгын заводой бригадир Е. М. Мацуков, Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой механизатор О. Б. Аюшеев, Яруунын совхозой hаалишан М. Ж. Батомункуева, Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Ж. Б. Санжиев, Зэдын комбинадай комсомол-залуушуулай бригадир В. И. Афанасьев, «Кабанский» совхозой hаалишан А. П. Имеева, Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой механизатор П. В. Трифонов, Гаргын совхозой хонишон Ц. А. Бадмаева ажалдаа эбъяастай, амжалтын түлхюур баринхай хүдэлнэд. Ажалдаа бүри ехэ амжалта туйлахыень, арад зондоо hайнаар туhалха хэхыень депутадуудтаа хүсэе.

Совет засагай ашаар манай ороной ажалшад ажал хэхэ агууехэ эрхэтэй болонхой hэн. Энэ эрхэеэ эдлэжэ, зол жаргалаа, баян дэлгэр ажаhуудалаа өөhэдөө зохёожо, гэгээн гэрэлтэ ерээдүй — коммунизмын үндэhэ hуури тогтоожо байhан совет арад Коммунис партиингаа хараа шуламые, табиhан түсэб зорилгонуудыень амжалтатайгаар дүүргэхын тула хүсэ шадалаа гамнанагүй.

Эдэ үдэрнүүдтэ республикымнай промышленна предприятинуудта, колхоз, совхозуудта хахад жэлэйнгээ түсэбүүдые, абаhан социалис уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэл бүри шангадаба. Гадна хүдөө нютагуудта ноохо хадхалгын саг ерээ, мүн үбhэ хуряалгын болзор дүтэлөө. Ажахын энэ шухала хүдэлмэрине саг соонь, hайн шанартайгаар үнгэргэхэ гээшэ ажахын органуудай, партийна организацинуудай дайшалхы зорилго болоно. Манай ниитын ажал хэрэгтэ жэжэ божо юумэн гэжэ байха ёhогүй. Ажал бүхэн манда, манай байгуулалтада хэрэгтэй, тиимэhээ тэрээндэ харюусалгатайгаар хандаха шухала. Юуб гэхэдэ, манай орон дотор бүхы юумэн хүнэй аша туhада зорюулагдана.

СССР-эй Верховно Соведэй hунгалта — бүхы совет арадай hайндэр болоо, түүхын удха шанартай ... лта туйлагдаа. Мүн үнгэрhэн дүрбэн жэлэй туршада туйлагдаhан амжалтыемнай харуулхаhаа гадна, ерээдүйнгөө ехэ зорилгонуудые дүүргэхэ хүсэл зоригтой байhыемнай тэрэ харуулаа. «Экономико болон арадай ажаhуудал hайжаруулха талаар манай урда туйлай ехэ зорилгонууд табигданхай, — гээд нүхэр Л. И. Брежнев hунгалтын урдахи үгэ соо хэлээ hэн. — Тэдэниие шиидхэхын тула ажахын бүхы шатын хүтэлбэриие hайжаруулха ябадалые олон миллион ажалшадай үргэн хүдэлөөнтэй, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлтэй, ажал хэрэгтэ үнэхөөр эзэн ёhоор хандалгатай тааруу байлгахын хойноhоо үдэр бүриин оролдолго гаргаха шухала».

Энэ хадаа бүхы Соведүүдэй, депутадуудай эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ эрилтэ табина.

Коммунистнуудай, партиинабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй шэнэ илалта мандаха болтогой!

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭД А. Н. БУИНОВ БОЛОН Ю. В. МУЗЫКА ГЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА УХААЛАН ЗОХЕОГШО ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Ухаалан зохёолгын ажал ябуулгын талаар габьяатай байhанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй габьяата ухаалан зохёогшо** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Буинов Александр Николаевичта — СССР-эй СО АН-ай Буряадай филиалай тоолон - тодорхойлолгын техникын ба математикын лабораториие даагша.

Музыка Юрий Владимировичта — СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой главна инженер.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо **В. УБЕЕВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **В. ДУБРОВСКИЙ.**

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1974 оной июниин 20.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ БОЛОН ТРАНСПОРТЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Урлан наринжуулгын ажал ябуулга эрхилхэдээ, үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Балдаев Африкан Алексеевичые — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай главна инженер.

Днепровский Анатолий Ивановичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай элшэ хүсөөр хангадаг Улаан-Үдын участогай начальнигай орлогшо.

Кашаев Пётр Александровичые — Улаан-Үдын шэлэй заводой мастер.

Михеев Евгений Семёновичые — Улаан-Үдын ноохо угаадаг фабрикын конструктор.

Рындин Иван Фёдоровичые — Буряадай Ажалай Улаан Тугай орденто геологическа управлениин Центральна геологическа экспедициин ахамад инженер.

Яценко Владимир Павловичые — Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводой слесарь.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо **В. УБЕЕВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **В. ДУБРОВСКИЙ.**

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1974 оной июниин 20.

УРЛАН НАРИЖУУЛАГШАДАЙ РЕСПУБЛИКАНСКА ЗҮБЛӨӨН

Гоё hайхан трикотаж хубсаhа нэхэхэ олон асуудал Матрена Ероновна Тулухонова шиидхэhэн байха. Тэрэ Улаан-Үдын трикотажна фабрикын туршалгын цех ударидана. БурАССР-эй габьяата урлан нарижуулагша М. Е. Тулухоновагай дурадхалаар нэхэгдэhэн трикотаж хубсаhа захил хэгшэд hайшааhан лэ байдаг.

Буряадай АССР-эй габьяата урлан нарижуулагша Федор Михайлович Столь 6-дахи разрядай токарь юм. Электро-заhабарилгын заводой коммунис ажалай ударник үйлэдбэридэ үнэтэ олон дурадхал нэбтэрүүлээ.

Нарин сэмбын эдэбхитэй урлан нарижуулагшадай нэгэн Иван Калистратович Иванов юм. Станогуудай бүтээсэ дээшэлүүлхэ олон дурадхал тэрэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. 6-дахи разрядтай слесарь И. К. Иванов РСФСР-эй габьяата урлан нарижуулагша гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

С. БАЛДУЕВАЙ фотонууд.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ БОЛОН БАРИЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА УРЛАН НАРИЖУУЛАГША ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Урлан нарижуулгын ажал ябуулгын талаар габьяатай байhанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй габьяата урлан нарижуулагша** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Бродников Николай Васильевичта — Улаан-Үдын аймагай Тарбагатайн кондитерска фабрикын механик.

Волков Геннадий Сидоровичтэ — 34-дэхи мостоотрядай механик.

Индосов Валерий Николаевичта — Ленинскэ комсомолой 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой инженер-шэнжэлэгшэ.

Филенков Геннадий Степановичта — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай электрослесарь.

Шкурко Иван Ивановичта — Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой ахамад технолог.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо **В. УБЕЕВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **В. ДУБРОВСКИЙ.**

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1974 оной июниин 20.

Тодорхойлхы жэлэй ГАБШАГАЙ АЛХАМУУД

Ажалай эмхидхэл hайжаруулhанай ашаар

Табан жэлэй түсэбые болзорhоонь уридшалан дүүргэхэ социалис уялгатай Хёлгын леспромхозой коллектив байгша оной түрүүшын хахадай түсэбые болзорhоонь хахад hараар уридшалан дүүргэhэн байна.

Модошод жэлэй эхинhээ хойшо 26 мянган кубометр модо шэрээ, 8 мянган кубометр модо хюреэдэhэн байна.

Ажалай Улаан Тугай орденто А. Ф. Переваловай хүтэлбэрилдэг комплексно бригада социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Модо бэлэдхэдэг, шэрэдэг энэ бригада даабаряа үдэр бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг юм. Модо шэрэдэг автомашинын хэдэн жолоошод социалис мүрысөөндэ hайн үрэ дүн туйлажа байна. Жолоошод З. В. Афанасьев, А. Г. Тюрюханов тэдэнэй дундаhаа эрхимлэнхэй. Операторнууд Ф. С. Селиванов, В. П. Корабенков даабаряа халаан бүхэндэ 120—135 процент дүүргэнэ.

Н. ТЮРНЕВ.

ХАХАД ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ УРИДШАЛАН ДҮҮРГЭНЭ

Табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлые габшагай ажалаар тэмдэглэхэ, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ амжалта туйлаха зорилго урдаа табиhан Онохойн модоной комбинадай хүдэлмэришэд түсэбөө уридшалан дүүргэжэ байна.

Комбинадай цех, бригаданудай хоорондо, хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Олон түрүүшүүл социалис мүрысөөндэ шалгаржа, түсэбөө, социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Бэлэн продукци вагонуудта ашадаг В. Я. Куклинай, А. М. Арефьевэй даадаг бригаданууд ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, амжалта туйлаа. Эдэ бригаданууд халаан бүхэндэ даабаряа үлүүлдэг болоhоной ашаар хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорhоо холо урид дүүргэжэ шадаа.

Модо-зомгоhоной плитэ үйлэдбэрилдэг В. Г. Балаганскиин хүтэлбэрилдэг бригада социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ жагсанхай. Энэ бригада хахад жэлэйнгээ даабариие болзорhоонь хахад hараар урид 107.6 процентээр дүүргэв. Мүн иимэ плитэ үйлэдбэрилдэг Л. Г. Николаевагай бригада, ута зандаа томо багсаар комбинадта шэрэгдэhэн модо илгадаг, тайрадаг И. З. Филатовай, Г. И. Балаганскиин даадаг бригаданууд хахад жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргэhэн байна.

Байгша оной түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин бүхы сад олон түрүүшүүл шалгарна. Жэшээлхэдэ, модо ашадаг В. М. Гридневой И. К. Григорьевой, гэрэй детальнуудые бэлдэдэг цехэй А. И. Смирновагай даадаг бригаданууд жэлэй гурбадахи кварталай даабари дүүргэжэ эхилээ. Модо илгадаг Ф. К. Паньковой, Г. И. Мясниковой, Ю. П. Школьниковой, И. И. Васильевай даадаг, мүн үшөө хэдэн бригада хахад жэлэй түсэбhөө гадуур горитой ехэ продукци бүтээн гаргаhан байха юм.

Комбинадай коллектив тодорхойлхы жэлэй түсэбые уридшалан дүүргээд, табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхэ гэжэ эршэмтэй шангаар ажаллана.

Ц. ЦЫБАНОВ.

ТҮРҮҮ КОЛЛЕКТИВ

Ой модоной, модо болбосоруулгын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай областной комитет болон «Забайкаллес» комбинат леспромхозуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй май hарын дүнгүүдые hаяхан согсолон гаргаа.

Эдэ үрэ дүнгүүдээр Хударын леспромхоз эрхим түрүү коллектив гэжэ тодорхойлогдоо. Май hарын үрэ дүнгүүдээр түрүү hуури эзэлhэн энэ коллектив түсэбөө 122 процент дүүргэhэн. Даабариhаа гадуур 3.600 кубометр модо арадай ажахыда эльгээhэн байна. Коллектив продукци худалдаха түсэбөө 41 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэв.

Байгалай, Баргажанай, Хандагатайн, Хурамхаанай, Онёогой леспромхозуудай социалис мүрысөөндэ hайн үрэ дүн туйлажа байhаниинь тэмдэглэгдээ. Эдэ коллективүүд hарын даабариhаа гадуур 2—3 мянган кубометр модо бэлэдхэн таллуулаа.

Н. ПЛАТОНОВ.

В. И. ЛЕНИНЭЙ МУЗЕЙН ТУГ ДЭЭРЭ ОРДЕН ТОЛОРБО

В. И. Ленинэй түбэй музейн байгуулагдаhаар 50 жэл гүйсэбэ. Ленинскэ сургаал бодолые тайлбарилха, вождиин ажабайдал ба ажал ябуулгын жэшээгээр, КПСС-эй ба совет арадай революционно, дайшалхы ба ажалай заншалнуудаар ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ талаар ехэ габьяатай байhанайнгаа түлөө музей Ленинэй орденоор шагнагдаа.

Эхэ ороной дээдэ хайрые музейдэ барюулагда зорюулагдаhан баярай заседани Москвада, июниин 19-дэ болоо. Москвагай партийна эдэбхитэдэй түлөөлэгшэд, эрдэмтэд, Россидахи революционно хүдэлөөнэй ветерануд, пропагандистнууд, ниислэлэй түүхэтэ-революционно музейнүүдэй, ороной ленинскэ музейнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд зал соо суглараа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй партиин ленинскэ Центральна Комитедэй Политбюро хүндэлэлэй президиумдэ угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр hунгагдаhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь И. В. Капитоновто үгэ үгтөө.

Алдарта табин жэлэй ойтой, Эхэ ороной дээдэ хайрада хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, музейн хүдэлмэрилэгшэдые, тэрэнэй олон тоото научно-пропагандистска эдэбхитэдые партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зүгhөө тэрэ халуунаар амаршалаа. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй зүгhөө И. В. Капитонов музейн коллективые, баярай заседанида хабаадаhан бүхы хүнүүдые халуунаар амаршалаа, hайниие хүсөө.

И. В. Капитонов СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые уншаад, сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро Ленинэй ордениие музейн тугта бүхэлэн зүүлгээ.

В. И. Ленинэй түбэй музейн директор О. С. Кривошеина харюугай үгэ хэлээ. Музейн ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэhэнэйнь, тэрэниие Ленинэй орденоор шагнаhанайнь түлөө партиин Центральна Комитедтэ гүнзэгы ехэ баясхалан хүргөө, Ленинэй суртал бодолые тайлбарилха, ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ талаар музейн коллективэй хэдэг хүдэлмэри тухай хөөрөө.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые суглаанда хабаадагшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаhан байна.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведые hунгаха hунгуулиин Центральна комиссида

Һунгуулиин Центральна комиссиин түгэсхэлэй заседани Москвада Союзуудай байшан соо июниин 19-дэ болоо.

Һунгалта тушаа хэрэгүүдые СССР-эй юhэдэхи зарлалай Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй мандатна комиссинуудта дамжуулан үгэхэ тухай шиидхэбэри комиссиин түрүүлэгшын орлогшо В. В. Николаева-Терешковагай дурадхалаар баталан абтаhан байна.

СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтада бэлдэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаhанайнь түлөө союзна ба автономито республикануудай, автономито областьнуудай болон национальна округуудай hунгуулиин комиссинуудта, окружной ба участково комиссинуудта, ниитын эмхинүүдэй, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй, министерствэнүүдэй зургаанууд болон эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ hунгуулиин Центральна комиссиин зүгhөө комиссиин түрүүлэгшэ П. Н. Федосеев баясхалан хүргөө.

Иигээд hунгуулиин Центральна комисси хүдэлмэрээ дүүргэhэн байна.

(ТАСС).

Һарые тойродог зам дээрэ хэгдэhэн научна шэнжэлэлгэнүүд

ЗАМБУУЛИНАЙ АЛАС ХОЛЫН ЗАЙДА ХОЛБОО БАЙГУУЛХА ТҮБ. (ТАСС). Һарые дүтүүр тойрохо замда 1974 оной июниин 2-то гаргагдаhан «Луна-22» гэжэ совет автомат станци июниин 19-дэ Москвагай сагаар 12 часта hарые 187 дахин тойрон ниидээ.

Һарын тусхайлан шэлэн олдоhон районуудай телевизионно буулгабари нариинаар хэхын тула ниидэлгын программын ёhоор июниин 9-дэ станциин зам хубилгагдаhан байгаа. Тэрээнhээ уламжалан, hарын нюрууhаа эгээн холонь 244 километрэй, hарын нюрууhаа эгээн дүтэнь 25 километрэй жомбогор замда ороо.

Һарын нюрууhаа станциин эгээн дүтүүр гараха үедэ телевизионно буулгабаринууд хэгдээ. Тэрэнэй ашаар абтаhан телевизионно панораманууд угаа эли тодо, hайн шанартай.

Һарые тойрон станциин ниидэхэ үедэ hара шадарай замбуулинай дайда шэнжэлэгдээ. Тиихэдээ hолирнуудай ниидэлгын үдхэн шэнгэниинь, наранай туяагай хэр зэргэ үрэтэй ба хүсэтэй байhаниинь тодорхойлогдоо, суранзата полинууд шэнжэлэгдээ.

Телевизионно буулгабари хэхэ программын түгэсхэгдэhэнэй hүүлээр июниин 13-да станциин ниидэдэг зам дахяад хубилгагдаа. Тэрээнhээ уламжалан, hарын нюрууhаа эгээн холуур ниидэлгэнь 299 километр, эгээн дүтүүр ниидэлгэнь 181 километр болоhон байна. Иимэ зам hарын татасые шэнжэлэлгэ үргэлжэлүүлхэ таарамжатай эрхэ байдал хангана. Энэ шэнжэлэлгые «Луна-19» гэжэ автомат станци 1971 ондо эхилhэн байгаа.

Телеметрическэ мэдээсэлнүүдэй ёhоор, «Луна-22» станциин түхеэрэлгэнүүд, агрегадууд, научна аппаратура hайнаар хүдэлнэ. Абтаhан мэдээсэлнүүд тоололго-согсололгын түбтэ, СССР-эй Наукануудай академиин институдуудта шэнжэлэгдэжэ, байнхай.

Ниидэлгэ үргэлжэлhөөр.

КПСС-эй Центральна Комитедhээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумhээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведhээ

Совет элитэ ехэ полководец, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые эдэбхитэйгээр эмхидхэн байгуулагшадай нэгэн, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай алдар суута герой, 1919 онhоо КПСС-эй гэшүүн, Советскэ Союзай дүрбэ дахин Герой, Советскэ Союзай Маршал Георгий Константинович Жуков удаан саг соо хүндөөр үбшэлhэнэй hүүлээр 78-тай боложо ябатараа 1974 оной июниин 18-да наhа бараба гээд Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет гүнзэгы шаналал гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | **СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ** | **СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ**

СССРэй Оборонын министерствэhээ, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениhээ

Совет бэлигтэй бэрхэ полководец, Советскэ Союзай дүрбэ дахин Герой, Советскэ Союзай Маршал Георгий Константинович Жуков 78-тай боложо ябатараа, 1974 оной июниин 18-да наhа бараба гэжэ СССР-эй Оборонын министерство, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлени Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэдтэ гүнзэгы шаналал гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуковые алдахадаа, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд сэрэгэй элитэ ехэ ажал ябуулагшые, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые эдэбхитэйгээр эмхидхэн байгуулагшадай нэгые, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай алдар суута геройе гээбэ гээшэ.

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет **иигэжэ тогтооно:**

1. Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуковые хүдөөлүүлхын тула нүхэд А. А. Гречко (түрүүлэгшэнь), И. В. Капитонов, Л. В. Смирнов, К. С. Москаленко, А. А. Епишев, Л. И. Греков, С. И. Руденко, В. П. Аманшин гэгшэдhээ бүридэhэн правительственна комисси эмхидхэн байгуулха.

2. Г. К. Жуковые Улаан талмай дээрэ, Кремлиин ханын хажууда хүдөөлүүлхэ.

УЯЛГА АБААЛ hАА-ДҮҮРГЭ

НООhОН — МАНАЙ БАЯЛИГ

Зүүн Сибирь болон Алас Дурна зүгэй зоно дотор манай Буряадай республика нооhо ехээр тушаадаг областнуудай тоодо ородог. Улаан-Үдын ПОШ фабрикын тушаан абадаг нооhоной 23 процент шахуунь манай республикада ородог.

hүүлэй жэлнүүдтэ хонин ажалые хүгжөөхэ хэмжээнүүдэй хэрэглэгдэhэнэй ашаар **1971—1973 онуудта хонидой тоо 11 процентээр олошоруулагдаhан, гүрэндэ жэлдээ худалдагдадаг нооhоной хэмжээн 16 процентээр дээшэлүүлэгдэhэн**, тэрэ тоодо нарин, нарибтар нооhонойнь 91,3 процентэ [illegible] байна. Энэ жэл зүүн хонидой мэргэжэл шадабари дээшэлээ. 1974 оной дүрбэн hарада зүүн хонин бүринөө 100, тэрэнhээ олон хурьга түлжүүлжэ байhан хонишодой бригаданууд 208-да хүрэнхэй.

Республикымнай ажахынууд гүрэндэ нооhо худалдажа, жэлдээ 28,5—29,5 миллион түхэригэй олзо доход оруулна. Энэ манай ехэ баялиг гээшэ.

Тиимэhээ олохон колхоз, совхозуудай хониной нооhо хайшалалгые технологиин hайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэн байна. **Хайшалалгын олон жэжэ пунктнуудай орондо томодхогдоhон пунктнуудые түхеэржэ, тэндээ лабораторин, нооhо ябталха машинануудые, хони креолинаар угааха түхеэрэлгэ тодхогдон байна. Иимэ томо пунктнууд Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, Хяагтын, Баргажанай болон бусад зарим аймагуудай олонхи ажахынуудта түхеэрэгдэнхэй.** Хонидые [illegible] аргаар хайшалдаг болоно байна.

Олохон ажахынуудта нооhоной шанарые отара отараарнь тодорхойлдог болоно, хонишодто абтаhан нооhонойнь шанарай, сэбэр утаhанай зэргээр түлэбэри гүйсэдгэ байна. Иимэ гурим Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец», Зэдын аймагай Борьёогой, «Октябрьскэй» совхозуудта хэрэглэгдэнэ. **Хони олоор үсхэбэрилдэг ажахынуудта нооhо илгагшад, лаборантнууд олон жэлдэ ажаллажа, дүршэл шадабари ехэтэй, мэргэжэлтэй болоно.** Жэшээнь, Яруунын аймагай «Дружба» колхоздо нүхэр Жданов нооhо илгагшаар 15 гаран жэлдэ ажаллана. Мүн Хурамхаанай аймагта нүхэд Санданов, Асалханова, Зэдын аймагта Вершинин, Доржиева гэгшэд оролдосотой hайн ажалаараа бусадhаа шалгарна бшуу.

Мүн эдэ жэлнүүдтэ **нооhо угаадаг Улаан-Үдын фабрикада олон шэнэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо.** Түмэр харгыгаар, автомашинануудаар асарагдаhан нооhо буулгажа абаха оньhожоруулагдамал байранууд бүтээгдээ. Нооhо хадагалха шэнэ складууд баригдаа. Нооhонөй шанарые тодорхойлхо технологическа шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаа. Мүнөө үедэ ПОШ [illegible] отараарнь гаргаха аргатай болоо.

Мүнөө үедэ республикын ажахынуудта хониной нооhо хайшалха харюусалгатай хаба захалжа байна. Энэ жэлдэ бүхыдөө **1 миллион 794 мянган томо хонидой, 300 мянган эртын хурьгадай нооhон хайшалагдажа, 6900 тонно нооhон бэлдэхэ пунктнуудта орохо раатай.**

Энэ шухала хүдэлмэриие эмхидхэхэдэ, hайн шанартай нооhо абалгын түлөө ажахы бүхэн нооhо хайшалха пунктнуудые бэлэдхэлые түргэнөөр дүүргэхэ, тэндэ лаборатори түхеэрхэ, лаборантнууд болон бусад хүдэлмэрилэгшэдээр хангаха болоно. Тиихэдэ **хайшалагшадые бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха арга олгохо, пунктнуудта хамтын эдеэ бэлдэхэ, тэдэнэртэ саг соонь медицинскэ туhаламжа хүргэхэ шухала. Мүн тэдэнэй дунда социалис мүрысөөн шадабаритайгаар эмхидхэгдэхэ байна.**

Тиигээд зооветеринарна мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар хонидой нооhо хэзээ хайшалха захалхаб, хэдыдэ дүүргэхэб гэжэ нарин hайнаар түсэблэжэ, график тодорхойлхо байна. Юуб гэбэл, энэ хүдэлмэриие болзорhоо урид эхилээ hаа гү, али оройтуулhаа, адли хохидолтой байха бшуу. **Хони хайшалалгын эгээн лэ боголзорто, саг соонь үнгэрхэгүй hаа лэ ажахынууд ехэ нооhо абаха жэшээтэй.**

Гэхэтэй хамта промышленностидо hайн шанартай нооhон лэ ехээр сэгнэгдэдэг, тэрэнhээ эрхим hайн бүд нэхэжэ болохо байна. Тиимэhээ нооhоной үнэ ехэ ажахынуудhаа нооhо худалдажа абахадаа, тэрэнэй шанарайнь зэргээр түлэдэг гэшэ.

1968 онhоо урагша нарин нооhо абахадаа, меринос нооhон гэжэ илгаруулагдаг байгаа. Харин тэрэнhээ хойшонхи жэлнүүдтэ илгаруулдаг болохо, **меринос нооhонойн түлөө 12 процент дээгүүр үнэ тоготоогдонхой.** Теэд республикын ажахынууд иимэ hайн шанартай меринос нооhоёо хүсэдөөр [illegible]. Тиимэhээ нооhоной миил 8—10 процентнь меринос гэжэ сэгнэгдэнэ.

Мүн нооhые үнгэ зүhөөрнь наринаар илгадаггүй, тэдэниие худхажархидаг ушарhаа республикын ажахынууд гансахан нёдондо жэлдэ 23 мянга гаран түхэриг олзоёо алдаа гээшэ.

Гадна нооhо хайшалха, тэрэниие илгаха хүдэлмэриин хангалтагүй байhан дээрэhээ hайн шанартай нооhон тон бага абтана. Жэшээнь, бонитировко хээд үзэхэдэ, оодон нооhотой хонид бүхы hүрэгэй миил 12—15 процентнь болоно. Зүгөөр 6,5 сантиметрhээ ута, 1-дэхи классай нооhон арайхан гэжэ гурбанай нэгэ хубинь болоно бшуу.

Тэрэшэлэн **нооhоной үнэ сэн тэрэнэй хэды шэнээн ута байhаарнь тодорхойлогдодог.** Жэшээнь, сагаан зүhатай 100 процент сэбэр [illegible] 1 килограмм нарин нооhон 13 түхэриг 65 мүнгэтэ болодог. Харин гурбадахи классай нооhон килограммай 11 түхэриг 51 мүнгэтэ, богони болгогдоhон нооhон нэгэдэхи классайхиhаа 1,5 дахин доогуур сэнтэй.

Республикымнай ажахынууд нооhоёо муугаар хайшалhанай, бирагүйгөөр илгаhанай, дээгүүр хиргаhанай уршагhаа нилээд ехэ олзоёо алдана. Буркоопсоюзай хүдэлмэрилэгшэдэй тоолоод үзэхэдэ, энэ ушарhаа 1972 ондо 129 мянган түхэриг, 1973 ондо 153 мянган түхэриг алдагдаhан байха юм.

Борьёогой, Үдын, «Заречный» совхозуудта, Ивалгын ОПХ-да ута hайн нооhоной ехээр абтажа байхада, «Октябрьский», Анаагай, Ехэ-Нугын, «Пограничный» совхозуудта иимэ нооhониинь миил 13—18 процент болоно бшуу. Онохойн совхоздо иимэ hайн нооhон оройдоо 5,3 процент, Хүдэриин совхоздо — 10,8 процент болодогынь гэмшэлтэй.

Хонидоо хайшалхадаа, нооhо илгахадаа, тэрэнээ таhар удар татаhан дээрэhээ бутархай нооhон ехэ болошодог. Теэд **хэлхы нооhон бутархайда оробол 24 процент дээгүүр сэнтэй.** Имагтал энэ шалтагаанhаа боложо, республикымнай ажахынууд жэлдээ 30 мянга гаран түхэриг олзоёо алдана.

Хэрбээ нооhо хайшалха, илгаха хүдэлмэриие нарин hайнаар үнгэргэбэл, бутархай нооhон бага болохо. Энэ талаар Загаhатын, «50 лет Октября», Чисаанын, «Пограничный» совхозууд амжалтатай. Эдэ ажахынуудта бутархай нооhониинь 0,3—0,8 процент эзэлдэг.

Мүн **нарин hайн нооhонтой доогуур сортын нооhо холижорхидог бүдүүлиг баримтанууд республикын ажахынуудта үргэлжэлhөөр.** Нёдондо «Октябрьский», «Одон», Онохойн совхозуудта, Ивалгын ОПХ-да доогуур сортын нарин нооhон аяар 9,3—12,7 процент болоо hэн.

Гадна хонидые муугаар эдеэлүүлhэнhээ, харууhалhанhаа, муугаар хайшалhанhаа боложо, нилээд ехэ нооhон гутаагдана. Хэбэрэг, бэлэхэнээр таhардаг, дабхар хайшалагдаhан, элдэб хог боргой худхаралдаhан, нарин нооhон соо муу шанартай нооhоной холисолдоhон, нооhоной бутаргагдаhанай уршагhаа гүрэндэ тушаагдаhан бүхы нооhоной 58—60 процентнь иимэ дутагдалнуудтай байха юм. Энээн дээрэhээ республикын ажахынууд жэлдээ 760—780 мянган түхэригөө алдана.

Үнгэрhэн жэлдэ Бэшүүрэй, Охин-Булагай, Хүдэриин, Бодоной совхозуудта, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо абтаhан нооhонойнь 85—92 процентнь хэбэрэг, үлэн хилгааhатай болошоhон байжа, дутагдалтай дээрэ тоологдоо hэн. Тиигэжэ эдэ ажахынууд 10—15 мянган түхэригөө хиидэ алдаhан байна.

Мүн **нооhые буруугаар илгаhанhаа, хайша хэрэгээр халагалhанhаа, өөдэгүйгөөр ябталhанhаа** ехэ олзо алдагдана. Зарим ажахынууд нооhоной шанарые үлүү дээгүүр сэгнэнэ, нүгөөдэ зариманиинь тэрэнээ доогуурдуулна. Тэрэшэлэн зарим газарта нарин нооhоёо нарибтар нооhонтой суг ябталжархина. Энэ ушарта нооhоной үнэ сэн ехээр доошолдог гээшэ.

Иимэ дутагдалые усадхахын тула хайшалалгын пунктнуудта ариг сэбэр байлгаха, хонин бүхэниие хайшалжа дүүргэhээр лэ шалаяа хамаха, нооhыень амяар амяарнь шэгнэжэ, тэрэ доронь сэгнэжэ, ондоо нооhонтой **холингүйгөөр ами аминдань суглуулха эрилтэ табигдана.** Тиихэдээ хүл, толгойн нооhые амяарнь суглуулха ушартай. Нооhоёо ябталхадаа элдэб зүйлэй, ондо ондоо классай нооhые холижо болохогүй.

Дабхар хайшалагдаhан богони нооhон холилдоходоо, мүн лэ нооhоной шанар гутаана. Тиимэ нооhые фабрика нилээд хүнгэн сэнтэйгээр абадаг. Энэ жэлдэ хайшашадаа hайнаар hургажа, нооhо дабхар хайшалхагүй гэжэ хаа хаанагүй оролдохо байна.

Нооhон шииг ехээр татадаг гээшэ. Тиимэhээ шииг ехэтэй нооhо ябталагдабал, тэрэ халажа, гутажа болохо бшуу. Иимэ байдалда орохогүйн тула хайшалагдахэ хонидые бороодо сохюулхагүй, пунктын дэргэдэ дал, hарабшануудые түхеэрхэ, хайшалагдаhан нооhоёо хуурай, шииг орохогүй газарта хадагалха эрилтэтэй.

Нооhые сэбэрээр, хог боггүйгөөр абаха гэбэл, хонидой хонодог байрые hэлгэжэ байха, шабар шалбааг соо оруулхагүй, сэбэр газараар бэлшээхэ байна.

Эндэ хэлэгдэhэн дээрэhээ хараад үзэхэдэ, гүрэн ажахынуудhаа нооhо худалдажа абахадаа, ехэ эрилтэнүүдые табидаг байна. Тэрээнгүйгөөр hайн шанартай түүхэй эд промышленностьда орохогүй ха юм.

Нооhо хайшалха хүдэлмэри яахадаа унжагайрнаб, шанарынь юундэ мууб гэхэдэ, **электро-хайшашан бүхэндэ дан олон хонид хүртэнэ, классировщик бүхэндэ үлүү ехэ даабари үгтэнэ.** Жэшээнь, Нарhатын совхоздо электро-хайшашан бүридэ 1218 хони, Оронгын совхоздо — 819, Онохойн совхоздо 735 хонид хүртэнэ. СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын тогтооhоной ёhоор классировщик бүхэн 250—300 хониной нооhо үдэртөө илгаха ёhотой. Теэд зарим аймагуудта классировщик бүридэ аяар 600, тэрэнhээ олон хонид хүртэнэ бшуу. Энэ ушарта нооhон нарин hайнаар илгагданагүй ха юм.

Ажахынуудта хониной нооhо хайшалалгада бэлдэхэ хэрэгые хурдадхаха, нооhоной шанар зүбөөр тодорхойлхо талаар аймагуудай бэлэдхэлэй инспекторнууд ехэ харюусалгатай. Мүн арадай хиналтын комитедүүд, бүлэгүүд хайшалалгын пункт бүхэндэ постнуудые байгуулжа, тэндэхи хүдэлмэриие hайнаар ябуулхын тула оролдохо ушартай.

Н. МАЛЫГИН,
хүдөө ажахын продуктнуудай шанарай талаар гүрэнэй инспекциин начальник.

КПСС-эй РАЙКОМhОО МЭДЭЭСЭНЭ

СЕКРЕТАРЬНУУДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Ахын аймагай партийна эхин организацинуудай секретарьнарай семинар боложо дүүрэбэ. «Партийна эхин организацинуудай урда КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1973 он) Пленумэй табиhан зорилгонууд ба абаhан социалис уялгануудай дүүргэлтэ тухай», «Маоизмда эсэргүү ябуулагдажа байhан ойлгуулламжын хүдэлмэри hайжаруулха тухай» асуудалнуудаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь П. Д. Марзаев элидхэл хээ.

«Зунай үедэ ажалшадые ажаhуудалайнь талаhаа хангалга hайжаруулха тухай» КПСС-эй райкомой секретарь С. С. Галсанов, «Эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэри hайжаруулха тухай» КПСС-эй райкомой таhагые даагша Я. Д. Галсанов, «Арадай хиналтын постнууд болон бүлэгүүдые партийна талаар хүтэлбэрилхэ тухай» арадай хиналтын аймагай комитедэй түрүүлэгшэ Б. Д. Хантагаев гэгшэд элидхэл хээ.

hүүлээрнь партийна эхин организацинуудай секретарьнар дүй дүршэлөө хубаалдаба.

ПЛЕНУМ БОЛОБО

КПСС-эй Ахын райкомой ээлжээтэ пленум боложо дүүрэбэ. КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь П. Д. Марзаевай хэhэн «Кадрнуудтай ябуулха хүдэлмэриее саашадань hайжаруулха талаар аймагай партийна организациин урда табигдаhан зорилгонууд» гэhэн элидхэл эндэ зүбшэн хэлсэгдээ.

«50 лет Октября» колхозой парткомой секретарь А. Л. Шарастепанов, ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Г. Г. Төкуренова, аймагай прокурор К. Т. Тыхеев, «Коммунизм» колхозой партбюрогой секретарь М. Д. Самбялов, КПСС-эй райкомой секретарь С. С. Галсанов, аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ Б. Д. Хантагаев болон бусад элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа. Пленумэй үзэмжэдэ табигдаhан асуудалаар дэлгэрэнгы тогтоол абтаа.

Мүн «КПСС-эй райкомой II пленумэй тогтоол бэелүүлхэ талаар «Коммунизм» колхоздо хэгдэжэ байhан хүдэлмэри тухай» энэ колхозой түрүүлэгшэ Б. С-Ж. Мунконов «XXI районно партийна конференци дээрэ хэлэгдэhэн шүүмжэлхы ажаглалтануудай дүүргэлтэ тухай» КПСС-эй райкомой таhагые даагша Я. Д. Галсанов гэгшэд мэдээсэбэ.

Ц. ЦЫБДЕНОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

ХОЁР ҮДЭРЭЙ СЕМИНАР

КПСС-эй Буряадай обкомой хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин болон худалдаа наймаанай таhагай үүсхэлээр республикын худалдаа наймаанай организацинуудай, нийтын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй аймагуудай потребсоюзуудай (райпо, сельпо) директорнууд ба түрүүлэгшэнэрэй орлогшонорой, магазинууд болон столовонуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хоёр үдэрэй семинар үнгэргэгдэбэ.

Республикын худалдаа наймаанай министр М. М. Хабалов, республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи нийтын эдеэ хоолой управлениин начальник В. Б. Воронов гэгшэд «Юhэдэхи табан жэлэй туршада республика дотор нийтын эдеэ хоолой хүгжэлтэ тухай» гэhэн асуудалаар семинарта хабаадагшадта элидхэлнүүдые хэhэн байна.

Мүн республикын прокуророй туhалагшад Л. И. Дроничева, В. Ф. Сахаровская гэгшэд — «Худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ ажал тушаа хуули сахиха гол ёhо гуримууд тухай», «Худалдаа наймаанай организацинуудта эд бараа, өөри үрилтэ хоролтодо оруулхагүй талаар тэмсэл шангадхаха тухай» асуудалнуудаар элидхэлнүүдые хэhэн байна. КПСС-эй обкомой хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин болон худалдаа наймаанай таhагые даагшын орлогшо Ц-Б. Д. Дашабалов «Республикын худалдаа наймаанай предприятинуудта, нийтын эдеэ хоолой газарнуудта шэнэ онол арга хэрэглэхэ ба ажал ехэтэй хүдэлмэри оньhожоруулха тухай» элидхэл хэбэ.

Тэрэшэлэн семинарта хабаадагшадай урда КПСС-эй обкомой секретарь В. Г. Бирюков республикын худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдаад байhан зорилго тухай дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Семинарта хабаадагшад хоёрдохи үдэртөө, Улаан-Үдын кондитерска фабрикада ошожо, хүдэлмэритэйнь танилсаhан байна.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

МОРАЛЬНА УРМАШУУЛГЫН НҮЛӨӨН ЕХЭ

Республикымнай урлан наринжуулагшад, ухаалан зохёогшод табан жэлэй гурбан жэлэй туршада аша үрэтэйгөөр ажаллаа.

Табан жэлэй эхинhээ хойшо республика доторнай ухаалан зохёолгын 289, урлан наринжуулгын 29 мянга гаран дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 26 миллион түхэригhөө үлүүтэй экономическа ашаг үрэ абтаhан байна. Энэнь урдын табан жэлэй hүүлшын гурбан жэлэйхитэй сасуулхада 40 процентээр үлүү ехэ юм.

Хүдэлмэришэдэй, инженер, технигүүдэй эдэбхи үүсхэлые иимээр дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин шухала асуудалнуудые ашаг ехэтэйгээр шиидхэхэ хэрэгтэ юун ехээр нүлөөлбэ гээшэб?

Табан жэлэй түсэбые болзорhоонь уридшалан дүүргэхын түлөө хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрhэн социалис мүрысөөн ажалшадай эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлээ гэжэ нэн түрүүн тэмдэглэхээр. Социалис мүрысөөнэй үрэ дүн саг соонь согсолхо, бүгэдэндэ мэдээжэ болгохо, моральна, материальна урмашуулга хэрэглэлгэ мүн лэ ехээр нүлөөлөө.

Урлан наринжуулагшадай, ухаалан зохёогшодой эдэбхи үүсхэлтэ ажалые урмашуулха шэнэ онол арга үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Тэдэнэй дундаhаа моральна урмашуулга гэхэ гү, али урмашуулгын моральна тала ехэ удха шанартай байба.

Гоё hайханаар шэмэглэгдэhэн стендые Улаан-Үдын мяха-консервын комбинатда орохон хүн бүхэн обёорно ёhотой. Энэ стенд комбинадай шэнэ юумэ үүсхэгшэдтэ зорюулагданхай. Эдэбхитэй урлан наринжуулагшадай фото-зурагууд үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй оруулhан хубита эндэ элеэр харуулагдана. Урлан наринжуулагшад Немочин, Орлов болон бусад эдэбхитэйшүүлээрэ комбинадай омогорходог, ажалыень үндэрөөр сэгнэдэг байhаниинь энэ стенд харахада, эли тодо болоно.

Хүнүүдэй абаhаар лэ обёорхо газарта ухаалан зохёогшодой самбар Зүүн-Сибириин технологическа институтда түхеэрэгдэнхэй. Эрдэмтэдэй творческо эдэбхи үүсхэлые патентно-техническэ үнэмшэлгэнүүд, гэршэлгэнүүд гэршэлнэ. Олон ухаалан зохёолгын үнэмшэлгэтэй болоhон эрдэмтэдэй ажал ябуулгые харуулhан энэ самбар дээдэ hургуулиин багшанарай, мүн студентнүүдэй эдэбхи үүсхэл бадаруулан хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай. Институдай эрдэмтэд Думнов, Алдарова, Жидяев болон бусад зарим эдэбхитэйшүүл багшанарай уялга дүүргэхэтэй хамта научно-шэнжэлэлгын ехэ хүдэлмэри ябуулдаг, ухаалан зохёолгын темэ шэнжэлдэг байна.

Шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй фото-зурагууд болон хэhэн ажалыень харуулhан тусхай газар, урлан наринжуулагшадай самбар, техническэ эдэбхи үүсхэлэй стенднүүд гэхэ мэтэ предприяти, организаци бүхэндэ бии, Эдэбхитэй урлан наринжуулагшадай аша үрэтэй ажалые элирүүлэн харуулха, бусадта мэдээжэ болгохонь ехэ шухала юм.

«1973 оной ухаалан зохёолгын болон урлан наринжуулгын ажалда эрхимлэгшэ» гэhэн тэмдэгүүд республикымнай шэнэ юумэ үүсхэгшэдтэ hаяхан барюулагдаа. Иимэ тэмдэгтэ хүртэгшэдэй нэгэн, локомотив-вагон заhабарилгын заводой токарь, республикын габьяата урлан наринжуулагша Николай Ефимович Забгаев моральна энэ шэнэ урмашуулгада хүртэhэндөө (иимэ тэмдэг нёдондо бии болгогдоhон) баясажа, технологическа түхеэрэлгэ наринжуулха ехэ аша туhатай асуудал шиидхэжэ байна. hүүлэй хоёр hара соо тэрэ арба гаран техническэ асуудал шиидхээ.

Мүн ухаалан зохёолгын, урлан наринжуулгын ажалда эрхимлэгшын тэмдэгтэ хүртэhэн «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй инженер Сидор Семенович Харлов 60 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэхэ дурадхалнуудые нёдондо үйлэдбэридэ нэбтэрүүлhэн юм. Энэшье жэлдэ ехэ арьбалалта үгэхэ дурадхалнуудые нэбтэрүүлжэ байна.

РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй габьяата урлан наринжуулагша гэhэн нэрэ зэргэ олголго моральна нүлөө ехэтэй урмашуулга болохо юм. Энэ табан жэлэй эхинhээ хойшо республикымнай 35 хүдэлмэришэд, инженернүүд Буряадай АССР-эй, гурбан хүн РСФСР-эй габьяата урлан наринжуулагша гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Моральна урмашуулгада хүртэhэн эдэ нүхэдэй эдэбхи үүсхэлэй дээшэлhые тэдэнэй шиидхэжэ байгаа олон асуудал гэршэлэн харуулна.

Хүндэтэ нэрэ зэргын олгогдоhон тухай указууд, мэдээсэлнүүд газетэнүүдтэ толилогдоно. Энээн тухай үнэмшэлгэнүүд баяр ёhолoлой оршон байдалда барюулагдана. Эдэ бүгэдэ хадаа эдэбхи үүсхэл гаргаха, шэнэ юумэ үүсхэхэ хэрэгтэ hайнаар нүлөөлнэ. Табан жэлэй гурбан жэл соо шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй зэргэнүүдтэ 800 хүн нэмэн ороо.

Урлан наринжуулгын, ухаалан зохёолгын ажалда шалгарагшадай нэрэ обогые творческо алдар солын, хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэхэ, Хүндэлэлэй грамотануудые барюулха, тэдэнэй ажал тухай газетэнүүдтэ толилхо, радиогоор хөөрэхэ, телевиденеэр харуулха, мүн моральна урмашуулгын ондоошье онол арга хүдэлмэришэд, инженер, технигүүдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай.

Ажалай Алдар солын орденой hаяхан байгуулагдаhаниинь мэдээжэ. Энэ орден гурбан шатын юм. Шэнэ юумэ үүсхэгшэд, ухаалан зохёогшод, урлан наринжуулагшад мүн лэ ордендо хүртэхэ юм.

Оронойнмай ухаалан зохёогшод, шэнэ юумэ үүсхэгшэд табан жэлдэ хэхээр хараалhан ажалаа дүрбэн жэл соо дүүргэхэ уялга абаhан. ВОИР-ой Центральна совет шэнэ юумэ үүсхэгшэдые урмашуулхын тула тусхай тэмдэг, вымпелнүүдые барюулхаар хараалаа. «1974 ондо ухаалан зохёолгын болон урлан наринжуулгын ажалда эрхимлэгшэ» гэhэн тэмдэгээр 3700 хүн, «Ухаалан зохёолгын, урлан наринжуулгын эрхим бригада» гэhэн вымпелээр 600 бригада шагнагдахаар тогтоогдоо. Моральна урмашуулгын тэмдэг, вымпелээр шагнагдагшад мүн лэ материальна урмашуулгада хүртэхэ байна.

Шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй ажалые үндэрөөр сэгнэдэг, моральна болон материальна урмашуулга зүбөөр хэрэглэдэг ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинууд, профсоюзай болон нийтын бусад эмхинүүд хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлнэ, хамтын hайн үрэ дүн түйлана гэжэ дүй дүршэл элеэр харуулна. Улаан-Үдын авиазаводто, түмэр замай отделенидэ, нарин сэмбын фабрикада урмашуулга зүбөөр хэрэглэдэнэ. Эдэ коллективүүдэй техническэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхэ, амжалта түйлаха хэрэгтэ эдэбхитэйшүүлэй ехэ үүргэ дүүргэдэг байhаниинь элитэ.

Манай гүрэн эдэбхитэйшүүлэй ажалые үндэрөөр сэгнэнэ, тиихэтээ хамта горитой ехээр урмашуулна. Жэшээлхэдэ, ганса манай республикын эдэбхитэйшүүл нёдондо 413 мянган түхэригэй авторска урмашуулгада хүртөө. Нэгэ мянган түхэригhөө бага урмашуулга абаhан авторнууд подоходно налогhоо сүлөөлэгдэхэ эрхэтэй юм.

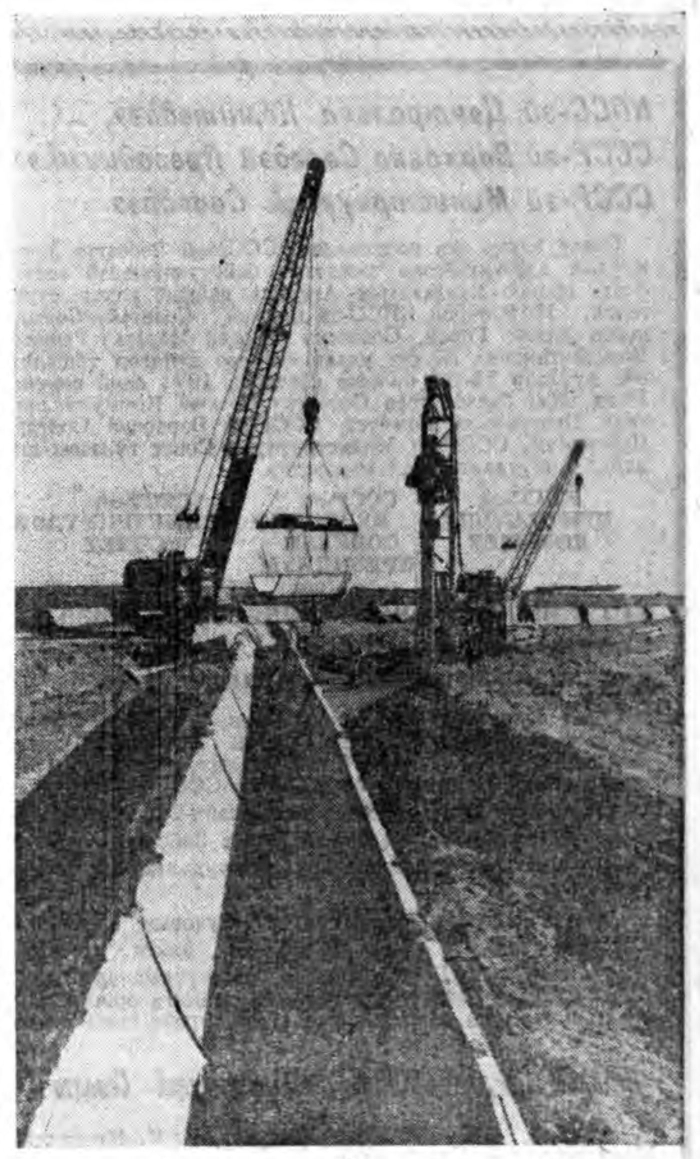
Авторнуудта шан үгэхэhөө гадна, тэдэнэй дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ hайн туhаламжа хүргэhэн нүхэдые материальнаар урмашуулхаар хараалагданхай. Харин энэ гурим республикымнай зарим предприяти, организацинуудта хазагайруулагдана. Нийтын организацинууд, профсоюзай нютагай комитедүүд, ВОИР-ой соведүүд ухаалан зохёогшодые, урлан наринжуулагшадые урмашуулха ёhо гуримуудые захиргаанай хэр зүбөөр хинадаг байhые шалгаха ёhотой болоно.

Шэнэ нээлтэнүүд, ухаалан зохёолгын, урлан наринжуулгын дурадхалнууд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталан абаhан шэнэ дүрим байгша онhоо бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Урмашуулгада хүртэхэ авторай шэнэ эрхэ, мүн тэрэнэй дурадхалнуудые үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлхэ тухай дүрим соо хараалагдана. Тиихэтэй хамта шэнэ дүрим техническэ орёо асуудалнуудые шиидхэхэ, экономическа горитой ашаг үрэ үгэхэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйшүүлые зоригжуулна.

Моральна, материальна урмашуулганудые зүбөөр хэрэглэжэ, эдэбхитэйшүүлэй авторска эрхэнүүдые наринаар сахижа, техническэ дэбжэлтэ түйлаха хэрэгтэ тэдэнэй дүүргэхэ үүргэ дээшэлүүлхэнь ехэ шухала.

Н. МАЛЬЦЕВ,
ВОИР-ой областной Соведэй түрүүлэгшэ.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

ТАДЖИГАЙ ССР. **Оньhожоруулагдаhан 17-дохи колонныи коммунист Владимир Куркаловай толгойлдог хабсаргагшадай комплексно бригада Кулябска областиин «Уртабуз» совхозой шэнэ газар дээрэ уhанай хобоо табина.**

Тус коллектив даабариhаа 100 метр шахуугаар лотогуудые үлүүе табижа, hарынгаа түсэб горитойгоор үлүүлэн дүүргэнэ. Бригада октябриин hайндэртэ 670 гектар шэнэ газар ашаглалгада тушааха уялгатай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Уртабуз» совхозой газар дээрэ уhа урадхуулха хобоо табилга.

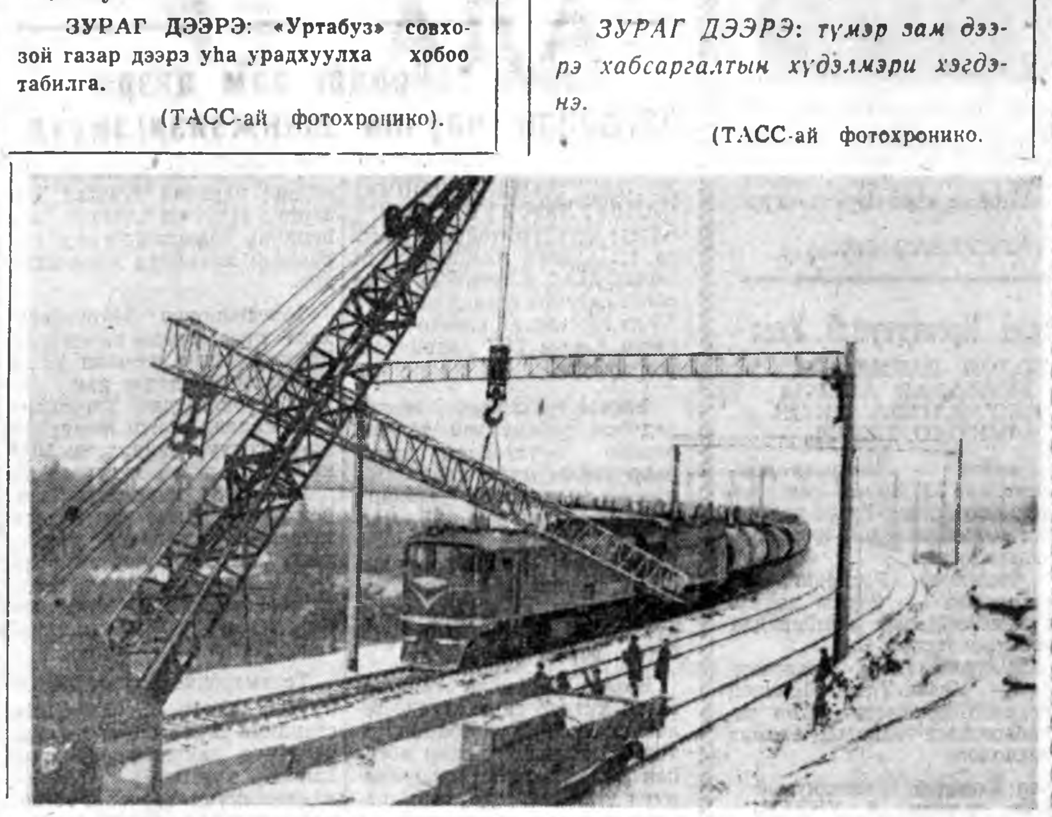
(ТАСС-ай фотохронико).

ШЭТЫН ОБЛАСТЬ. Забайкалиин магистраль дээрэ энэ жэлдэ 406 километр түмэр зам электрын элшэ хүсэндэ оруулагдаха.

Табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй hүүл багаар энэ участок дээгүүр түрүүшын электропоезднууд ябажа эхилхэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түмэр зам дээрэ хабсаргалтын хүдэлмэри хэгдэнэ.

(ТАСС-ай фотохронико.

АГААРhАА ЭЛДҮҮРИЛНЭ

Улаан-Үдын авиапредприятиин коллектив бүри хабар байхада, байгша ондо республикын ажахынуудай 250 мянган гектар тарянай газар дээрэ үтэгжүүлгэ оруулха гэhэн шэнэ уялга абаhан юм. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ хэдэн арбаад гектараар үлүү болоно.

Хабарай тарилгын урдахана хэдэн экипажнууд Кабанскын аймагай Кабанскын совхозой 6300, Эрхүүгэй областиин ажахынуудай 10400 гектар тарялан дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулhан байна.

Улаан-Үдын авиапредприятиин «АН-2» түхэлэй самолёдоор түрүүшын хоёр экипаж республикын ажахынуудай тарялан дээрэ ургаhан буртаг үбhэ үгы хэлсэхэ зорилготойгоор аян замда hаяхан мордобо.

Комсомол-залуушуулай нэгэ экипажай командираар комсомол хүбүүн Леонид Ковальский томилогдонхой. Энэ экипаж Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой 1500 гектар газар элдүүрилхэ юм. Бухыдөө тус аймагай ажахынуудай арба мянган гектарта нэмжыhэн тарянай буртаг үбhэн үгы хэгдэхэ зэргэтэй.

Комсомол хүбүүн Александр Суворовой ударидадаг нүгөөдэ экипаж Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ажаллахань. Эдэнэр тус ажахын дүрбэн мянган гектарай газар элдүүрилхэ зорилготой. Тиихэдэ тус аймаг хамта дээрэнь 28700 гектар газарта хоро сасажа, буртаг үбhэнhөө тарягаа хамгаалжа абахаар түсэблэнэ.

Республикын колхоз, совхозуудай баян ургаса хурааха абахадань, өөhэдынгөө туhаламжа үзүүлхэ, үшөө хэдэн экипажнууд ойрын үдэрнүүдтэ аян замда мордохонь.

И. ХРАПУНОВ.

Советскэ Союзай Маршал ЖУКОВ Георгий Константинович

...овет элитэ ехэ полководец, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэ... ые эдэбхитэйгээр ...дхэн байгуулагшадай ..., Советскэ Союзай ... дахин Герой, ...тскэ Союзай маршал ...гий Константинович Жу... удаан саг соо хүндөөр ...лhэнэй hүүлээр 1974 ... июниин 18-да наhа ба...

...овет арадта, эдэнэй Зэб... Хүсэнүүдтэ хүндэ гээг... болоо. Бүхы ами на... Коммунис партида, со... ис Эхэ орондоо, тэрэнэй ...гөө хамгаалха хүсэ ша... бэхижүүлхэ хэрэгтэ жи... лашагүйгөөр зорюулhан ...эй элитэ ехэ ажал ...лагша, Эсэгэ ороноо ...алгын Агууехэ дайнай ... суута герой бидэнэр... холодон ошобо.

...К. Жуков 1896 оной де... ...ин 2-то Калужска облас... Угодско-Заводской рай... Стрелковко тосхондо ...эй таряашанай бүлэдэ ...hэн байгаа. Эдир бага ...haa тэрэ ажаллажа ...hэн юм. Дэлхэйн нэгэ... дайнай үедэ тэрэ сэрэ... албанда татагдаа hэн. ...ехэ Октябриин социа... революциин болоходо, ... эскадроной солдатска ...едэй түрүүлэгшэ бай... Улаан армиин эмхидхэг... байгуулагдамсаарнь, тэ... эргэдэнь ороо hэн. 1919 ... Г. К. Жуков большев... ...кэ партиин гэшүүн боло... байгаа. Саашадаа бүхы ...наhаяа Совет Зэбсэгтэ ...нүүдтэй таhаршагүй... холбожо, Георгий Кон... ...тинович рядовой солдад... Советскэ Союзай мар... хүрэтэр дайшалхы ал... ...а зам гаталаа.

...аждан дайнда эдэбхи... ...эр хабаадахадаа, Г. К. ...з Зүүн ба Урда фронт... ...та, Царицын шадар, ...ин түбэй хүбида сагаан... эсэргүүсэн, эрэлхэг ...тойгоор дайлалдаhан ...ашанхи жэлнүүдтэ Г. К. Жуков командна харюусалгатай тушаалнуудта алба хээ. Японой милитаристнуудай Халхын гол шадараар Монголой Арадай Республикада добтолон ороходонь, тэрэнэй командалhан совет сэрэгүүд интернациональна уялгаяа дүүргэн, МНР-эй аха дүү армитай хамта дайсание hамна бута сохиhон байгаа. Дайнай урда тээхи хүшэр бэрхэтэй үедэ тэрэ Киевскэ онсо сэрэгэй округой сэрэгүүдые командалhан, харин 1941 оной январь hарада Генеральна штабай начальнигаар — оборонын арадай комиссарай орлогшоор томилогдоhон юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Г. К. Жуковай полководческо бэлиг шадабари илангаяа тодо хурсаар элирээ hэн. Коммунис парти тэрэниие неменц-фашис булимтарагшадтай тэмсэлэй эгээл хүшэр бэрхэтэй газарнуудта эльгээдэг байгаа. Ленинградска ба Баруун фронтнуудай сэрэгүүдые командалха зуураа, тэрэ Ленинград ба Москва хотонуудые хамгаалха хэрэгые эмхидхэлсээ hэн.

Ставкын түлөөлэгшэ, Верховно ахамад командалагшын нэгэдэхи орлогшо байhан дээрэhээ тэрэ Сталинградска ба Донской фронтнуудай ябуулгануудые залан хүтэлбэрилhэн, Курска дүхэригтэ гитлеровскэ сэрэгүүдые hамна бута сохилгодо, Украиные, Белоруссиие сүлөөлэлгэдэ элитэ ехэ үүргэ дүүргэhэн байгаа. Дайнай түгэсхэлэй шатада Г. К. Жуков 1-дэхи Белорусска фронтые командалhан юм. Бусад фронтнуудтай хамта 1-дэхи Белорусска фронтын сэрэгүүд дайсание эшээндэнь бута сохёо hэн. Партиин даалгаhан бүхы тушаалнуудта хүдэлхэдөө, Г. К. Жуков нугаршагүй хүсэл эрмэлзэлтэй, эрэлхэг зоригтой, эмхидхэхы бэлиг шадабаритай байhанаа харуулаа. Стратегическэ ехэ ехэ түсэбүүдые, сэрэгэй ябуулгануудые зохёон бэелүүлгэдэ тэрэ хабаадаhан байна. Энээгээрээ Георгий Константинович үргэн олониитын дунда алдар габьяатай, совет хүнүүдтэ, арми ба флодой сэрэгшэдтэ ехэ хүндэтэй болонхой.

Дайнай hүүлэй жэлнүүдтэ Г. К. Жуков Германидахи совет бүлэг сэрэгүүдые, хэдэ хэдэн сэрэгэй округуудай сэрэгүүдые командалаа hэн. Тэрэ СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, оборонын министр байгаа. Тэрэ ороной ниитэ-политическэ байдалда эдэбхитэйгээр хабаадажа, партиин хэдэ хэдэн съезднүүдэй делегадаар, КПСС-эй ЦК-гай бүридэлдэ нэгэнтэ бэшэ hунгагдаhан, партиин Центральна Комитедэй Президиумдэ ороhон, СССР-эй олон зарлалай Верховно Соведэй депутат байhан юм.

Г. К. Жуковай элитэ ехэ габьяае Коммунис парти, Совет гүрэн үндэрөөр тэмдэглэлээ. Тэрэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ дүрбэ дахин хүртэhэн, Ленинэй зургаан орденоор, Октябриин Революциин орденоор, «Илалта» гэhэн хоёр орденоор, Улаан Тугай гурбан орденоор, Суворовой 1 шатын хоёр орденоор ба олон медальнуудаар, мүн хэдэ хэдэн социалис оронуудай болон бусад гүрэнүүдэй орденуудаар, медальнуудаар шагнагдаhан байгаа. Г. К. Жуков — Монголой Арадай Республикын Герой.

Ленинскэ партиин үнэн сэхэ хүбүүн, эрэлхэг солдат ба бэлигтэй бэрхэ полководец Георгий Константинович Жуковай арюун дурасхаал совет хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлдэ хэтэдээ үлэхэл.

Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, В. В. Щербицкий, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Г. Ф. Сизов, Л. В. Смирнов, Н. И. Якубовский, В. Г. Куликов, А. А. Епишев, С. Л. Соколов, В. Ф. Толубко, И. Г. Павловский, П. Ф. Батицкий, П. С. Кутахов, С. Г. Горшков, К. С. Москаленко, С. К. Куркоткин, Н. Н. Алексеев, Н. В. Огарков, А. Т. Алтунин, А. В. Геловани, И. Х. Баграмян, А. М. Василевский, П. К. Кошевой, В. И. Чуйков, Ф. И. Голиков, Б. П. Бугаев, Н. И. Савинкин, Л. И. Греков, В. П. Амантин, С. И. Руденко, П. И. Батов, С. М. Штеменко, К. Ф. Телегин.

ШУХАЛА АСУУДАЛ ЗҮБШЭБЭ

...ын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй ...ээтэ сесси боложо, ...ын малда элбэг тэбэлдэхэ талаар аймагай колхозуудай зорилго» ... асуудал зүбшэн хэлэбэ. Сесси дээрэ түс ...алаар аймагай Соведэй ...комой түрүүлэгшын ...шо, хүдөө ажахын управлениин начальник Д. С. ...ев элидхэл хээ.

Элидхэлэй hүүлээр аймагай Соведэй хүдөө ажахын саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ, «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ Б. С-Ж. Мунконов, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин бюрогой секретарь Н. Н. Базаров, «Улаан-Аха» колхозой түрүүлэгшэ А. С. Галсанов, Баруун голой сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. Д. Биданов, Орлигой сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Б. М. Марзаев болон бусад үгэ хэлээ.

КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь П. Д. Марзаев сесси дээрэ үгэ хэлээ.

Хэлсэгдэhэн асуудалаар сесси шиидхэбэри абаhан байна.

Ц. ЦЫБДЕНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ПНР. Транспортна зүйлнүүдэй Свидникскэ заводто совет лицензээр бүтээн гаргагдадаг МИ-2 гэжэ вертолет. Түс машина хэдэн модификацяар гаргагдажа, аха дүү оронуудта эльгээгдэдэг байна. Советскэ Союзай аха дүүгэй туhаламжаар байгуулагдаhан Арадай Польшын самолет бүтээлгэ Польшын промышленностиин залуу, эгээн лэ түргэнөөр хүгжэжэ байhан hалбаринуудай нэгэн болоно.

ЦАФ-ТАСС-ай фото.

БАЙГААЛИИН БАЯЛИГ — АРАДАЙ БАЯЛИГ

Совет оронойнгоо байгаалиин баялигые хамгаалха талаар Коммунис парти болон гүрэн түрэмнай жэлhээ жэлдэ шухала шиидхэбэри, хэмжээнүүдые абажал байдаг гээшэ. Байгал далай болон тэрэндэ шудхадаг гол мүрэнэй, ой тайгын баялигые хамгаалха талаар баhал тусхай шиидхэбэринүүд абтаhан байха. Гүрэн түрын энэ шиидхэбэринүүд хэрэг дээрээ хэр зэргэ бэелүүлэгдэжэ байна гээшэб гэжэ хараад үзэе. Сэлэнгын ЦКК-гай, Байгалай целлюлозно заводой үйлэдбэриhөө гараhан уhаяа сэбэрлэдэг болоhонhоонь Сэлэнгэ мүрэн тунгалаг сэбэр боложо захалаа. Байгалда шудхан ородог голнуудаар модон урадхуулагдахаа болёо. Уhа голнууд шэнгэhэн модонhоо сэбэрлэгдэжэ байна. Зүгөөр Баргажан, Үдэ голнуудай зарим участогуудта бии байhан модон урадхуулагдаhан зандаа. Тэрэниие эсэслэн болюулхын тула ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ байбашье, үшөөл hанаhанда хүрэнэгүй. Сэлэнгэ, Үдэ голнууд руу промышленна үйлэдбэридэ хэрэглэгдэhэн уhа оруулхые болюулха тон шухала. Гэбэшье Улаан-Үдын зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудалда анхаралаа багаар хандуулна. Тиимэhээ республикын уhанай ажахын министерство болон санитарна хиналтын албан промышленна үйлэдбэриhөө гарадаг уhые шалгаха талаар хүдэлмэреэ шангадхаха зэргэтэй.

Буряад оронойнгоо байгаалиин баялигуудай нэгэн ой модон болоно. Республикымнай газар дайдын 19 миллион гектар ой тайгаар эзэлэгдэнхэй. Зүгөөр бидэ энэ баялигтаа ямараар хандана гээшэбибди? Эзэн бусаар, хайра гамгүйгөөр хандаха ушар үзэгдэнэ. Амархаяа гараhан зарим хүнүүд ойн баялигые, тэрэнэй гоё hайханиие гамнанагүй. Түймэр табиха, залуу модо отолхо, ойн оёорые түмэр түдэгөөр, шэл шонхоор бузарлаха ушар али олон дайралдана. Ой модоной ажахын зарим хүдэлмэришэдэй хиналта, шалгалта муугаар хэдэг дээрэhээ хасууриин сагдуулнууд, тэрэнгиин, мойhоной ошэнүүд хухалагдадаг, гэмтээгдэдэг байна.

Улаан-Үдэ шадар бог шорой хаядаг газарнууд санитарна эрилтэдэ харюусанагүй. Элдэб шалтагаанаар гүлмэр ногоон нарhан модод хосорно. Хэтэрхэдээ Дээдэ Онгостойн, Аршаан, Шишковко, Комушко тосхонуудай зарим айлнууд дүтэ шадар ургажа байhан залуу мододые үндэhөөрнь үгы хээд, hууридань хартаабха тариха hэдэлгэ гаргадаг байна.

1972 оной июль hарада Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдком город тойронхи ой модо гамтай hайнаар харууhалха, амаралтада ашаглаха тушаа шиидхэбэри гаргаhан юм. Энээнииешье предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд дүүргэнэгүй, даалгагдаhан участогуудтаа ой модо харууhалха, тарилга хэхэ талаар мүртэй юумэ хэнэгүй. Гаргаhан шиидхэбэреэ хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ талаар горсоведэй гүйсэдком хэмжээ абаха, энэ хэрэгтэ депутадуудаа, комсомол-залуушуулые хабаадуулха аабза гэжэ hанагдана.

Ан гүрөөл, шубуудые хуулиин зүбшөөлгүйгөөр алаха ушар дайралдана. Ойн, уhанай амитадые, шубуудые агнаха болзорой хууляар гаргагдабашье, олонхи ушарта сахигданагүй. Энэ ушарые зарим хүнүүдэй нюуса далдаар үнэтэ ангай арhа худалдаха ябадал гэршэлнэ бшуу. Буряадай ангуушадай бүлгэм, Буркоопсоюзай олзоборилгын ажахынууд ан амитадые хамгаалха ажал илангаяа hулаар ябуулна. Баргажанай аймагта агнууриин дүрим эбдэhэн далаад ушар дайралдаа. Аха дүүнэр Г. ба Н. Заиграевтан гүрөөhэ, буга, ондатра хулгайгаар алаад, баригдаhан байна. hүүлшын гурбан жэл соо агнууриин инспекциин, ой модоной ажахын министерствын хүдэлмэрилэгшэд засагай зургаанай зүбшөөлгүйгөөр агнуури хэhэн тон олон хүниие бариhан байна. Тэдэнэй тоодо агнууриин hайн дуранай бүлгэмэй гэшүүдшье олон дайралдаа. Энээн дээрэhээ хаража үзэхэдэ, ангуушадай дунда хүмүүжүүлэлгын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана гээшэ.

Байгаалиин баялигые аршалан хамгаалха тушаа хуулиин биишье hаа, хүн бүхэнэй hанаан сэдьхэлээрээ оршон тойронхи байгаалияа харалсаа, гамналсаа, хамhалсаагүй hаань, ерээдүйнгөө үетэндэ бидэ юу үлөөхэ, ямар баялиг бэлэглэхэ гээшэбибди? Энээн тухай хүн бүхэн бодомжолог лэ!

И. БАЛУРОВ,
юрист.

Социалис оронуудаар

ОЙН БАЯРАЙ ЖЭЛЭЙ ШЭНЭ ФИЛЬМҮҮД

УЛААН-БААТАР. МНР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн баяр энэ оной намар тэмдэглэгдэхэ. Тэрээндэ Монголой киногой хүдэлмэрилэгшэд ехэ урма зоригтойгоор бэлдэжэ байнхай. Арадай революционно тэмсэл, социализм байгуулха хэрэгтэ монгол арадай туйлаhан ехэ амжалтанууд, залуушуулай ажалай юрын үдэрнүүд, совет-монгол хани барисаан — гэhэн темэнүүдээр республикын кинематографистнууд мүнөө хүдэлжэ байна.

«Монголкино» киностудида мүнөө хоёр серитэй үргэн экрантай «Оазис» гэжэ шэнэ кино буулгагдажа эхилээ гэжэ студиин уран hайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ Р. Доржпалам ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. Энэ фильм соо Сүл губи газарые ашаглалга харуулагдаха байна. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үеын монгол хүдөө тосхоной ажабайдалые харуулhан «Хүүхэн» гэжэ кинофильм буулгабари дүүрэхэ болонхой.

Монгол, совет киногой хүдэлмэрилэгшэдэй харилсаа холбоон улам бэхижэнэ гэжэ Р. Доржпалам тэмдэглэбэ. Уран hайханай, үнэн ушар харуулhан олон фильмүүдые тэдэнэр хамта буулгаа. Социализм байгуулгадаа МНР-эй туйлаhан амжалтые республикын ерээдүй болон мүнөөнэй байдалые харуулhан фильм документальна фильмүүдэй совет түбэй студитай «Монголкино» хамта республикын табин жэлэй ой хүрэтэр буулгаха юм.

ШУХАЛА hАЛБАРИ

ВАРШАВА. Арадай засагай тогтоhонhоо хойшонхи 30 жэлэй туршада Польшо мүнөөнэй ехээр хүгжэhэн химиин промышленностьтай болоhон байна. Химиин продукци гаргалгын хэмжээгээр республика дэлхэй дээрэ 11-дэхи hуури эзэлнэ. Химиин продукци ПНР-эй промышленна продукциин хамтын үнэ сэнгэй 12 процентые эзэлнэ. Серэ үйлэдбэрилгөөр дэлхэй дээрэ орон гурбадахи, азотно үтэгжүүлгэ — долоодохи hуурида гаранхай.

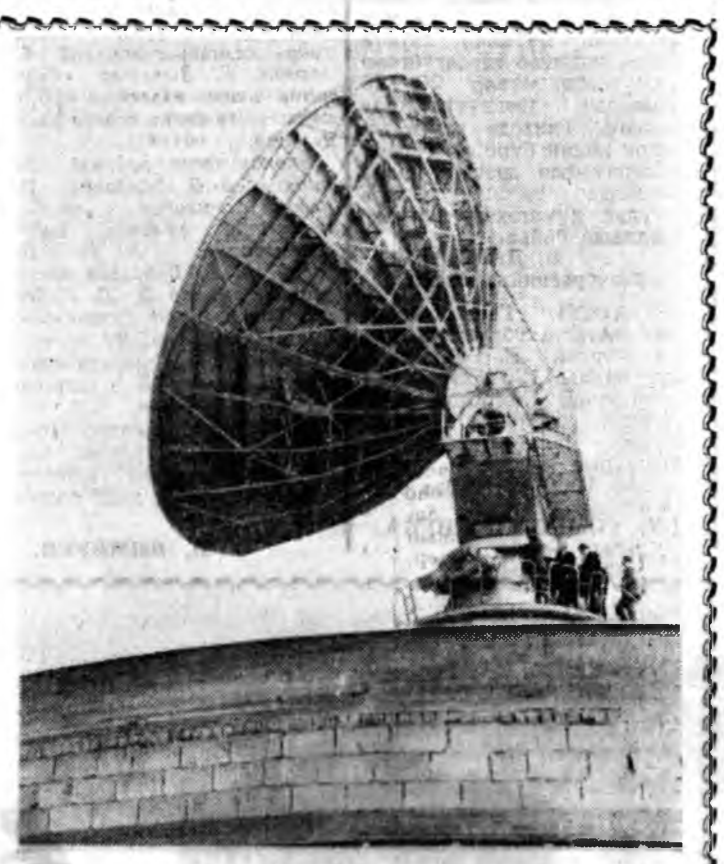
СЭВ-эй гэшүүн оронуудтай нягта харилсаа холбоо байгуулга — Польшын химиин хүгжэлтын шухала нүхэсэл болоно. Советскэ Союзтай энэ талаар ехэ харилсаа холбоотой юм. Польшын нефтехими совет түүхэй эд дээрэ хүгжэнэ. Орон дотор хилын саанаhаа асарагдадаг химиин продукци, түүхэй эд зөөри болон түхеэрэлгэнүүдэй табанай нэгэ хуби Советскэ Союзhааороно. ПНР-тэ бэлдэгдэhэн эм, лак, шэрэ, химикадууд совет дэлгүүр дээрэ суутай болонхой.

Польшын химиин 1990 он болотор хүгжэлтэ 1981 — 1990 онуудай туршада хилын саана худалдахаар үйлэдбэрилэгдэдэг продукциие гурба дахин дээшэлүүлхээр хараална. Гадна социалис хамжажа үйлэдбэрилгэ, тусхай мэргэжэлдэ оролго саашадаа үргэлжэлүүлэгдэхэ.

ФИРМЕННЭ ГУШАН МАГАЗИН

СОФИ. Болгариин ниислэлдэ фирменнэ гушан магазин нээхэ гэжэ шиидхэгдэнхэй юм. Ажахын нэгэдэл, завод, фабрикануудай продукциие Софида мүнөө 29 магазин, универмаг ба магазинуудай долоон тусхай таhаг худалдадаг юм. Гутал, элдэб арhан зүйлнүүдые бүтээн гаргадаг, «Пирин» нэгэдэл, хүүгэдэй гуталай «Добрич» завод, спортивна эд товарай фабрика, хилээмэнэй томо заводууд городто өөрын худалдаа наймаанай предприятинуудтай юм. Фирменнэ магазинуудай эд бараанай эрьесэ юрын магазинуудайхиhаа хоёр дахин шахуу дээгүүр байдаг. Предприятиин коллективүүд худалдаа наймаашадтай холбоо барисаатай байхадаа, продукциин шанар hайжаруулан нарижуулна, тэрэнэй түхэл янзые саг үргэлжэ шэнэлнэ.

«Элпром» завод, «Безалкогольные напитки» нэгэдэлэй предприятинууд, С. Едревэй нэрэмжэтэ үхибүүдэй эд бараанай фабрика, П. Ченгеловэй нэрэмжэтэ гуталай фабрика болон бусад предприятинууд Софида hаяар фирменнэ магазинуудые нээхэ юм. Эд бараа худалдан абагшадай өөhэдөө шэлэн абалга, урид хэhэн захилаар эд бараа худалдалга болон худалдаа наймаанай бусад түрүү арганууд эдэ магазинуудта хэрэглэгдэхэ байна.

ЗАМБУУЛИНАЙ алас холын хэлхеэ холбоо байгуулгын газар дээрэhээ дамжуулга хэдэг станци Прага шадар туршалгын ашаглалгада үгтэбэ. СССР-эй туhаламжаар баригдаhан энэ станци Чехословакида хэлхеэ холбоогоо «утадхахаhаа» гадна, ЧССР-hээ тон холо оршодог Монгол, Куба гэхэ зэргын оронуудтай замбуулинаар дамжуулан сэхэ холбоо тогтоохо арга олгохоhоо гадна, тэрэнэй шанарые горитойгоор hайжаруулха байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ станциин антеннэ.

ЧТК-ТАСС-ай фото.

Гидро, теплоэлектростанцинуудые бариха үедэ загаhанай баялиг аршалан хамгаалха асуудалда манай гүрэндэ онсо анхарал хандуулагдадаг байна. Хүсэ ехэтэй теплоэлектростанцинуудай баригдахын урда тээ загаhа аршалан хамгаалха талаар зохихо хэмжээ-ябуулганууд хараалагдадаг. Тиигээгүй hаа, загаhанай ажахыда ехэ хохидол ушаруулагдадаг байhаниинь мэдээжэ.

ЗАГАhАДЫЕ АРШАЛХА АСУУДАЛ

Сэлэнгын аймагай Галуута-Нуурай хойто эрьедэ хүсэ ехэтэй теплоэлектростанциин баригдажа байhантай дашарамдуулан, тэндэхи үнэтэ загаhанай (омоли, сиг, сазан, сом гэхэ мэтэ) баялиг аршалан хамгаалха гээшэ угаа шухала болоhон байна.

«Теплоэлектропроект» институдай Томскын отделенидэ Галуута-Нуурай ГРЭС-эй проектын баталагдаhанай hүүлээр СССР-эй загаhанай ажахын министерствын «Центрсанрыбводинспекци» 1967 оной декабриин 14-дэ батлан абаhан тогтоол соогоо Галуута-Нуурай ГРЭС-эй зөөри болон хүдэлмэришэдэй хүсөөр загаhа үсхэбэрилхэ ажахынуудые бариха шиидхэбэри баталан абаhан байгаа. Загаhа үсхэбэрилхэ түхеэрэлгэнүүдэй проектнь «Гидрорыбпроектын» Киевскэ отделениин зүгhөө hайшаагдаhан юм. Загаhа үсхэлбэрилхэ барилганuудые бодхоолгодо 4 миллион түхэриг гаргашалагдаха гэжэ «Гидрорыбпроект» тодорхойлhон байгаа, тэрээнэй 2,5 миллион түхэригыень ГРЭС гаргашалха ёhотой юм.

ГРЭС барилгын түлэг дундаа ябажа байбашье, загаhа аршалан хамгаалха түхеэрэлгэнүүдэй проект мүнөөшье болотор хүсэд тодоруулагдаагүй байhаар. Даб дээрэхи проектын ёhоор, ГРЭС-тэ уhанай орохо газарта губшуур табигдаха. Тэндэ баригдаhан загаhан тусхай шлюзээр дамжуулагдан, нуурта дахин табигдаха юм.

Нэгэ миллион 200 мянган киловатт хүсэтэй ГРЭС-эй баригдаха болоhон ушарhаа загаhа үсхэбэрилхэ түхеэрэлгэнүүдые нуурай хажууда бодхоохо гээшэ угаа шухала гэжэ загаhанай ажахын институдууд тодорхойлhон байна. Юуб гэхэдэ, ГРЭС-эй үйлэдбэридэ хэрэглэгдэhэн уhа hөөргэнь нуур руу табихада загаhанай түрhэеэ хаялгада, ажамидаралгадань муугаар нүлөөлхэ байна. Гол шалтагааниинь гэхэдэ, загаhанай хооллохо ургамал болон амитадта муу нүлөө үзүүлэгдэхэ. ГРЭС зунай үедэ сүүдхэдээ 3972 мянган кубометр уhа, үбэлдөө 3504 мянган кубометр уhа хэрэглэхэ юм. Энэ ушарhаа нуурай уhанай дулаан хэмhээ дээгүүр болохоор хараалагдана. Даб дээрэ хэгдэhэн багсаамжын ёhоор, нуурай уhан электростанциhаа 4 километрэй зайда халуун байхаар тухайлагдана. Үбэлэй үедэ нуурай уhанай халуун болоходо загаhанай амилха агаар муудаха зэргэтэй.

Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, загаhа үсхэбэрилхэ барилганuудые түргөөр бодхоохо гээшэ угаа шухала байна. Гэбэшье, энэ асуудал түргөөр шиидхэхэ талаар мүртэй юумэн хэгдэнэгүй.

Загаhа үсхэбэрилхэ барилганuудые бодхоолгодо 1974 ондо hомологдоhон 150 мянган түхэриг мүнгэн «Сибэнергострой» трестдэ үгтэhэн аад, дурсагдаhан барилга урагшаа ябанагүй. Ушар юуб гэхэдэ, «Сибэнергострой», Галуута-Нуурай ГРЭС-эй управлени СССР-эй загаhанай ажахын министерствын заабари болон хамтын шиидхэбэри дүүргэнэгүй. Гэхэ зуура, Байгалай загаhанай трест Галуута-Нуурай эрьедэ загаhа үсхэбэрилхэ барилганuудые түргөөр бодхоохо асуудал шиидхэхэеэ яаранагүй, «Гидрорыбпроектын» Киевэй отделени проект зохёолгоёо мүн лэ удааруулна.

Галуута-Нуурай эрьедэ электростанциин барилгые түргэдхэхэтэй хамта, тэндэхи загаhа аршалан хамгаалха, загаhа үсхэбэрилхэ ажахынуудые байгуулха асуудал шиидхэхэ гээшэ угаа шухала байна.

А. КРУТИЛОВ,
«Байкалрыбвод» управлениин инспектор.

Э. ХОНЕККЕРОЙ МОСКВАДА ЕРЭhЭН ТУХАЙ

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер КПСС-эй ЦК-гай уряалаар ...ни ёhоной албанай хэрэ...р байгша оной июниин ...—18-да Москвада ерэhэн ...гаа. Хани ёhоной албанай ...эгээр эндэ ерээд байха ...энь КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй ба Э. Хонеккерой ...рондо уулзалганууд, ...рэлдөөнүүд боложо, зүб...н хэлсэгдэhэн асуудалнуу...р үгээ ойлголсожо бай...аа мэдүүлбэд.

Манай партинуудай, гүрэ...дэй хоорондохи харил...н үнэн зүрхэнэй, аха ...гэй хани барисаанай ...он байдалда хүгжэжэ ...на гээд нүхэд Л. И. Брежнев, Э. Хонеккер сэдь...лээ ханангяар тэмдэглээ. КПСС-эй ба СЕПГ-гэй харилсаа холбооe гүнзэгырүү... хүгжөөхэ гол шухала ...удалнуудые хаража ...эд, СССР-эй болон ГДР-... хоорондын аха дүүгэй ...боо барисаае саашадань ...ам хүгжөөхэ арга болом...нуудые зүбшэн хэлсэhэн ...на. Партийна, гүрэнэй, ...ахын ба соёлой байдалай бүхы асуудалнуудаар Советскэ Союзай, Германиин Демократическа Республикын холбооe саашадань улам дүтэ болголго СССР-эй, ГДР-эй хоорондын харилсаае хүгжөөхэ гол шэглэл болоно гээд хоёр тала тэмдэглээ, хоёр гүрэнэй арадуудай аша туhада, эб найрамдал ба социализм бэхижүүлгын аша туhада энэ үндэр ехэ уг зорилго бэелүүлхын тула эдэнэр хүсэлэл оролдолгоёо эсэшэ сусашагүйгөөр элсүүлхэ байна.

Энээнтэй дашарамдуулан, СССР-эй, ГДР-эй хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон, нэгэ нэгэндээ туhа хүргэлсэлгэ тухай договорой шухала удха шанартай байhыень тэмдэглээ. Түс договорой арбан жэлэй ойе байгша ондо хоёр орондо тэмдэглэхэ юм. СССР-эй ба ГДР-эй хоорондохи договорой харилсаае саашадань хүгжөөн hайжаруулгада хабаатай асуудалнуудые КПСС-эй, СЕПГ-гэй хүтэлбэрилэгшэд хаража үзөө.

Социалис экономическа харилсаанай программын үндэhөөр экономикын hалбаридахи харилсаа хүгжөөлгэдэ, тодорхойлон хэлэхэдэ, хоёр ороной арадай ажахын түрүү hалбаринуудые кооперацилха ба тусхай шэглэлтэй болгохо хэрэгые үргэдхэхэ зорилгодо нилээд ехэ анхарал хандуулагдаhан байна.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй апрель hарада болоhон зүблөөн дээрэ абтаhан договорнуудые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ хабаатай уласхоорондын гол шухала асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсэбэ. Европодохи шахардуу байдал хэлбэришэгүй hуларуулагдажа байна гээд хоёр тала мэдүүлээ. Социалис оронуудтай харилсаа холбоогоо hайжаруулха, Европодо эб найрамдал хангаан бэхижүүлхэ хүсэлэнтэй байhан тухайдаа, hүүлэй жэлнүүдтэ эдэ оронуудай бэелүүлдэг гадаадын политическэ хараа шугамые үргэлжэлүүлхэ хүсэлэнтэй байhан тухайдаа ФРГ-гэй ба Франциин hая бүридүүлэгдэhэн шэнэ правительствонууд мэдүүлээ гээд сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэбэд.

Европодохи политическэ байдал hайжаруулхын, ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондоо хани хүршэ ёhоной, али алиндань ашатай туhатай харилсаа хүгжөөхын тула Советскэ Союз, ГДР өөhэдhөөнь дулдыдаhан бүхы юумэ хэдэг байгаа, саашадааншье хэхэ юм гэжэ КПСС-эй, СЕПГ-гэй хүтэлбэрилэгшэд зааhан байна.

ГДР-эй ба ФРГ-гэй хоорондохи харилсаанай үндэhэ hуури тухай договорой, амгалан гуримаар зэргэ оршохо гол ёhонуудай, уласхоорондын эрхын бүгэдын бэелүүлдэг жама ёhонуудай үндэhөөр ФРГ-тэй харилсаагаа hайжаруулхын тула ГДР-эй бэелүүлжэ байhан хэмжээ ябуулганууд тухай Э. Хонеккер мэдээсээ.

ГДР бэеэ дааhан социалис гүрэн хадаа мүнөөнэй Европын хүгжэлтын гол шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ ехэ, нүлөөтэй туhа хүргэнэ гэжэ совет тала мэдүүлбэ. Тэрэнэй бүтэмжэтэй hайн эб найрамдалта политикые бүхы дэлхэй дээрэ үргэнөөр мэдэрэн хүндэлнэ.

XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые шууд сэхээр бэелүүлхын тула КПСС-эй хүтэлбэри доро совет арадай туйлаhан гайхамшагта үрэ дүнгүүдые Э. Хонеккер үндэрөөр сэгнэбэ. КПСС-эй ЦК-гай, Совет правительствын ба нүхэр Л. И. Брежневэй эсэшэ сусашагүй ажал ябуулга социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай нэгэдэл, жагсаал бэхижүүлгэдэ, бата эб найрамдал хангалгын, шахардуу байдал hуларуулгын, арадуудай ба гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанай аша туhада уласхоорондын харилсаае үндэhөөрнь hайжаруулгада шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ гэжэ СЕПГ-гэй, ГДР-эй арад зон урма баяртайгаар мэдүүлнэ гээд тэрэ хэлээ.

Уласхоорондын асуудалнуудые хаража үзэхэдөө, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной талаар ниитэ европын зүблөөнэй хүдэлмэридэ хоёр тала онсо анхарал хандуулба. Зүблөөнэй хоёрдохи шатые Женевэдэ амжалтатайгаар түгэсхэжэ, гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар тэрэнэй hүүлшын, гурбадахи шатые hаяар үнгэргэхэ шухала арга боломжонууд бии гэжэ нэгэн hаналтайгаар тэмдэглэhэн байна. Энэнь Европын бүхы гүрэнүүдэй аша түhада харюусаха, энэ түбиие хүгжөөлгэдэ шэнэ хараа түсэбүүдые нээхэ юм.

Түбэй Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдые, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хороохо тухай Венэдэ үнгэргэгдэжэ байhан хөөрэлдөөнүүд мүн лэ ехэ удха шанартай гэжэ эндэ тэмдэглэгдээ. Хэрбээ эндэхи бүхы оронуудай таарамжатай hайн шиидхэбэри абаад байгаа hаань, Европодохи политическэ шахардуу байдалай hуларалгада сэрэгэй түгшүүрил hуларуулга нэмэжэ болоно гээд этигэн найдажа байhанаа КПСС-эй, СЕПГ-гэй хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлээ.

Республикын байгуулагдаhаар 25 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ бэлэдхэл хэлгэтэй дашарамдуулан, ГДР-эй арадай политическэ ба ажахын, соёлой үндэр дэбжэлтэ тухай Э. Хонеккер уулзалгануудай, хөөрэлдөөнүүдэй үедэ мэдээсэhэн байна. Энэ гайхамшагта ойе hайндэрлэлгэдэ хабаадахыень тэрэ СЕПГ-гэй ЦК-гай, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй, правительствын үмэнэhөө Совет делегациие, Л. И. Брежневые уриба.

Энэ уряалынь халуунаар хүлеэн абтаа. ГДР-эй 25 жэлэй ой хадаа социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, бүхы дэлхэйн түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй хамтын hайндэр болоно гэжэ Л. И. Брежнев тэмдэглэбэ. Энэ баярта ой Советскэ Союзда үргэнөөр нэрэтэй солотойгоор тэмдэглэгдэхэ юм.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша К. В. Русаков, СЕПГ-гэй ЦК-гай гэшүүн, СЕПГ-гэй ЦК-гай уласхоорондын таhагые даагша П. Марковский хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаhан байна.

***

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккерой хүндэлэлдэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро обед эмхидхээ.

***

Э. Хонеккер Эхэ орондоо ошохоёо июниин 18-да мордобо.

Нүхэд Л. И. Брежнев, А. А. Громыко, И. В. Капитонов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд П. А. Абрасимов, Б. П. Бугаев, К. В. Русаков, Н. А. Щелоков, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн О. Б. Рахманин, КПСС-эй ЦК-гай таhагые даагшын орлогшо Г. Х. Шахназаров, КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата бусад хүтэлбэрилэгшэд ГДР-эй ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн аэродром дээрэ Э. Хонеккерые үдэшэhэн байна.

ГДР-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Г. Отт үдэшэгшэдэй дунда байлсаа.

СССР-hээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайд М. Т. Ефремов энэл самолёдоор Берлин ошохоёо мордобо.

(ТАСС).

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

Улаан-Үдэ хотын 40-дэхи һургуулиин отряд үнгэрэгшэ жэлдэ «Зарница» гэжэ Бүхэсоюзна нааданда хабаадалсажа, гурбадахи һуури эзэлээ һэн. Тиихэдэ спортын зарим зүйлнүүдээр Союз соо түрүү һуурида гаража шадаһан байна. Турунтаево тосхоной дунда һургуулиин отряд «Артек», «Орлёнок» гэжэ пионерэй Бүхэсоюзна лагерьнуудта амарха путевкодо хүртөө бэлэй.

«Зарница», «Орлёнок» гэжэ сэрэгэй-спортын наадanай түгэсхэлэй слет Улаан-Үдэ шадар үнгэргэгдэбэ. Республикын һургуулинуудай 6—8 классуудай һурагшад «Зарницада», ахамад классайхид «Орлёногто» хабаадалсаһан байна.

Һонирхолтой энэ наадаnай эхилхын урда тээ ВЛКСМ-эй обкомой секретарь С. В. Шагдырова, республикын гэгээрэлэй министр С. С. Дмитриев, парти, комсомол, революци болон дайнай ветерануудай советэй түрүүлэгшэ Н. Н. Мункоев гэгшэд эндэ суглараһан эдиршүүлые амаршалаад, энэ наадаяа амжалтатайгаар үнгэргэхыень хүсэбэ.

«Зарница» нааданда хабаадагшад прикладной спортын арба нэгэн зүйлөөр мүрысөө. Дүрбэн үдэрэй туршада шанга тэмсэл болоо. Эсэсэй эсэстэ Турунтаево тосхоной дунда һургуулиин 7-дохи «А» классай һурагшад (отрядай командир Геннадий Емельянов) командаараа эрхимлэжэ, нэгэдэхи һуури эзэлбэ.

Следто хабаадагшад мүрысөөнэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ эмхи гуримтай, журамтай байһанаа харуулба. Эдиршүүл упражнени бүхэнөө һайнаар харуулхые оролдоо.

Гэбэшье «Орлёнок» нааданда хабаадалсаһан ахамад классай һурагшад тухай нигэжэ хэлэхын аргагүй. Наадаnай түрүүшын үдэр жагсаалда, жэгдээр ябаха мүрысөөн болоһон байгаа. «Орлёнок» нааданда һайн бэлэдхэлтэй байһан Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин аймагуудай дунда һургуулинуудай эдир армеецүүд түрүүлжэ гараа.

О. ЦЫБИКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хэжэнгын дунда һургуулиин һурагшад жагсаалда ябана.

Авторай фото.

ЭВМ ТУҺАЛНА

Хэлэнэй абяанай бүридэл шэнжэлхэ туршалга хэдэг лаборатори (ЛЭФ) Буряадай ниитын эрдэмэй институтда байгуулагдаһаар балайшье үни болоогүй. Гэбэшье эндэхи хүдэлмэрилэгшэдэй түрүүшын туршалгануудаар олохон эрдэмтэд һонирходог болонхой. Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат И. Д. Бураев тус лабораториие хүтэлбэрилнэ.

Энэ багахан коллектив буряад хэлэнэй үгэнүүдэй баялигые машинаар бүридүүлэн суглуулаха туршалга түрүүшынхеэ хэбэ. ЛЭФ-эй хүдэлмэрилэгшэд юрэнхы шэнжэ түхэлөөрөө нэгэ адли удхатай үгэнүүдэй хоорондохи харилсаа болон үгэнүүдэй, үенүүдэй хоорондохи тэнсүүри шэнжэлхэ хүдэлмэри машинын туһаламжаар хэнэ. Тиихэдэ буряад хэлэнэй абяануудай томо атлас хэлэ бэшэг шэнжэлэгшэдэй, багшанарай анхарал татана.

Залуу хүдэлмэрилэгшэд Галина Дырхеева, Эля Коняева, Борис Будаев, Галина Бажеева гэгшэд тус лабораторидо һайнаар хүдэлнэ. Һаяхан институдай хамтын семинарай болоходо Г. Дырхеева «Гуманитарна шэнжэлэлгэдэ» «ЭВМ» хэрэглэлгэ» гэһэн темээр элидхэл хээ.

Экономическа эрдэмэй кандидат Б. Б. Балданов Буряадай ниитын эрдэмэй институдай эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэд А. Г. Базарон, Б. Б. Бадараев институдай директор Д. Д. Лубсанов болон бусад гуманитарна шэнжэлэлгэдэ «ЭВМ» хэрэглэхэ талаар тус лабораториин хүдэлмэрилэгшэдэй гаргаһан үүсхэлые дэмжэбэ.

Эндэ тусгаар комисси байгуулагдажа, институдай хамтын семинарнуудые үнгэргэжэ байха программа, түсэб зохёогдоо.

В. НИМБУЕВ.

ТҮРҮҮШҮҮЛ

☆ ЗЭДЭ. Ажалай Улаан Тугай орденто Л. Гургумов эхэ хонин бүриһөө хурьга абажа, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлээд, мүнөө 20—25 килограмм шэгнүүртэйгээр тушааба. Тиихэдэ суута хонишон хонин бүриһөө гурбан килограммһаа дээшэ нооһо хайшалха гэһэн түсэбөө үлүүлэн дүүргэхээр мүнөө ажаллажа байна.

Б. ДАМБАЕВ.

«Октябрьский» совхоз.

☆ ХОРИ. Гангын-Дээрэ гэжэ нютагта үбэлжэжэ ороһон малшан Е. Бальжинов харууһалдаг 120 үхэрөө шэмэтэй тунга ногоотой бэлшээридэ адуулжа эхилээ. Иигэжэ мал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхын дунда зэргээр 1000 граммһаа дээшэ нэмээнэ.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

Хүрбын совхоз.

ХҮНГЭН АТЛЕДҮҮДЭЙ МҮРЫСӨӨН

Улаан-Үдэ хотын спортын бүлгэмүүдэй спортсменүүд хүнгэн атлетикээр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысэбэ. Мүрысөөнэй дүн хаража үзэхэдэ, наадаnай олон программаар эрхим амжалта туйлагдаа. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай хоёрдохи курсын студент Владимир Массовер 100—200 метрэй зайнуудта урилдахадаа эрхим саг харуулаа. Тэрэ зайнуудаа 10,8—22,4 секунда соо гаталһан байба. Ивалгын гидромелиоративна техникумэй багша Мария Зырянова 400—800 метрэй зайе 58, 0, 150.8 секунда соо гаталжа, түрүү һууринуудые эзэлбэ.

Буряадай хүдөө ажахын институдай ахалагша багша, СССР-эй спортын мастер Владимир Цыренов 10.000 метрэй зайе 30,55 секунда соо гаталжа, түрүүлбэ. Тиихэдэ индустриально-педагогическа техникумэй һурагша Павел Яковлев 1500 метрэй урилдаанда түрүү һуури эзэлһэн байна. Эдиршүүлэй разрядтай Павел энэ зайда урилдаһан олохон хурдан спортсменүүдые ахижа гараа бшуу.

Б. МИРОМАНОВ.

СПОРТ

☆ АКРОБАТИКА. Москвада, акробатикаар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө түрүүшынхеэ үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ социалис оронуудай спортсменүүд бүхы алтан медальнуудые абаба. Совет ороной спортсменүүд 18 алтан, табан мүнгэн, нэгэ бронзо медальнуудта хүртөө. Болгариин спортсменүүд гурбан алтан, Польшын команда нэгэ алтан медальнуудые абаһан байна.

Удаадахи—дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн 1976 ондо ФРГ-дэ үнгэргэгдэхэ болобо.

☆ ШАТАР. Францийн Ницца хотодо үнгэрһэн шатарай бүхэдэлхэйн олимпиада дээрэ Совет ороной суглуулагдамал команда дүн хамта 29 очко абажа, түрүү һуури эзэлбэ.

☆ МОГИЛЕВ. «Сагаан тэргэ» гэһэн шанда хүртэхын түлөө пионернүүдэй дружинануудай дунда шатараар зургаадахяа үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ Тбилиси хотын туршалгын нэгэдэхи дунда һургуулиин команда түрүү һуури эзэлбэ. Һүүлшынгээ уулзалгада эдэнэр Литвагай Плунге хотын командые 3,5:1,5 тоотойгоор шүүһэн байгаа. Гурбадахи һуури Ригын нэгэдэхи һургуулиин команда эзэлээ.

Һурагшадай дундаһаа Могилев хотын зургаадахи классай һурагша Оля Лопатина һүбэлгэн бэрхээр наадаха байба. Тэрэ арбан хүнтэй наадахадаа, бултыень шүүжэ гараа. Шатарай нэгэдэхи хюлгэ дээрэ наадаһан хүбүүд сооһоо Тбилисиин зургаадахи классай һурагша Георгий Хомерики. Ригын долоодохи классай һурагша Антомс Гунтарс гэгшэд эрхим амжалта харуулаа. Эдэ хоёр тус тустаа 7,5—7,5 очко абаһан байна.

Түгэсхэлэй нааданда 20 команда хабаадажа. командада бүхэн дүрбэн хүбүүн, нэгэ басагые нааданда табяа. Түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаһан шатаршадай 25-иинь лэ нэгэдэхи разрядтай, нүгөөдүүлынь хоёрдохи разрядтай байба. Тиихэдэ бүхы шатаршад эрхим һурагшад байшоо.

☆ ФУТБОЛ. ФРГ-гэй стадионууд дээрэ дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн нааданда хабаадажа байһан команданууд нэжээд уулзалга үнгэргөөд ябана. Наадаnай дүн хаража үзэхэдэ, Европын футболистнууд Урда-Америкын командануудһаа һайн бэлэдхэлтэй байба. Эндэ гансал Бразилиин футболистнууд Югославиин футболистнуудһаа нэгэ очко абажа шадаһан байна.

Түрүүшын уулзалгануудай удаа бүлэг бүхэндэ түрүүлжэ эхилһэн команданууд тодорбо. Жэшээнь, нэгэдэхи бүлэг сооһоо — ГДР-эй, ФРГ-гэй, хоёрдохиһоо — Шотландиин, гурбадахиһаа Голландиин, дүрбэдэхиһөө Польшын, Италиин команданууд хошоод очконуудтай болонхой. Олимпиин чемпионууд — Польшын спортсменүүд Аргентинын бэлэдхэл һайнтай, суглуулагдамал командые 3:2 тоотойгоор шүүһэн байна. Дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүнгэн медальда хүртэһэн Италиин футболистнууд Гаитиин командые 3:1 тоотойгоор шүүһэн байха юм.

Дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн нааданда хабаадалсажа байһан 16 командануud сооһоо хоёрынь лэ шалгаржа, түгэсхэлэй уулзалга үнгэргэхэ болоно. Энэ уулзалгань июлиин 7-до Мюнхен хотодо болохо.

(ТАСС).

Монголдо арадай засагай жэлнүүдэй турша соо бүхэ барилдаан, сур харбалга, мори урилдалга гэхэ мэтэ спортын национальна зүйлнүүдтэй хамта хүндэ, хүнгэн атлетикэ, гимнастика, футбол, волейбол үргэнөөр дэлгэржэ байнхай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: зүүн гарһаа—монголшууд мүнөө болотор мори урилдаагаар ехэ һонирходог; баруун гарһаа — хүсэтэ булад хүлэгые жолоодохонь тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ.

МОНЦАМЭ-ТАСС-ай фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Тарилгада — һайн харууһа» — түрүү бэшэг. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд. ТАСС-ай һүүлэй һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Зүүн-Сибириин түмэр зам — ВДНХ-гай хабаадагша» — тематическа хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда. «Түмэр замай татагдаха газарта» — БАМ-ай барилга тухай материал. «Социализм ба эрдэм наука» — ТАСС-ай статья. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Красноярскын хүгжэмтэ театрай зүжэг тухай һанамжа. Спорт. Мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита» 14.35 — «Щелкунчик» гэжэ мультфильм үхибүүдтэ харуулагдаха (үнгэтэ). 15.00 — Һүүлэй һонин. 15.10 — Горбуновой нэрэмжэтэ Соёлой ордоной академическа хоорой концерт (үнгэтэ). 15.40 — «Руины стреляют»—телевизионно уран һайханай фильм. (5-дахи, 6-дахи сери).

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.00 — «А плюс Б» — залуушуулай программа (үнгэтэ). 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30—19.40 — Забһарлалга. 19.40 — «Марио дель Монакатай уулзалга (үнгэтэ). 20.10— Телевизор харагшадай асуудалнуудта СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев харюусана (үнгэтэ). 20.40 — «Һүниин мотоциклист» — уран һайханай фильм. 21.50 — Боксоор уласхоорондын мүрысөөн Ленинградһаа дамжуулга хэгдэхэ.

Улаан-Үдэ. 22.05 — Телевизионно һонин. 22.00 — «Хүдөө ажахын асуудалнуудые шудалалгын университет». 22.50 — «Песня, с которой мы росли» — фильм-концерт.

«Орбита». 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — футболоор СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн. Түгэсхэлэй уулзалгын 1/4 наадан. Нэгэдэхи тайм. 01.15—01.25 — Забһарлалга. 01.25 — футболоор СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн. Түгэсхэлэй уулзалгын 1/4 наадан. Хоёрдохи тайм.

ХИЛЫН СААНАҺАА

радио • телефон • телеграф

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккертой июниин 17—18-да уулзажа хөөрэлдэһэн тухай мэдээсэл дэлхэйн хэблэл үргэнөөр шэнжэлнэ. КПСС-эй ба СЕПГ-гэй харилсаае хүгжөөн гүнзэгырүүлхэ гол шухала асуудалнууд, СССР-эй болон ГДР-эй хоорондохи аха дүүгэй холбоо барисаае улам хүгжөөхэ тухай асуудалнууд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна гэжэ социалис оронуудай газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Европодохи политическэ байдал һайжаруулхын, ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи хани хүршэ ёһоной, али алиндань ашатай туһатай харилсаа хүгжөөхын тула Советскэ Союз, ГДР өөһэдһөөнь дулдыдаһан бүхы юумэ хэхэ юм гэжэ КПСС-эй ба СЕПГ-гэй хүтэлбэрилэгшэд тэмдэглээ гэжэ ГДР-эй газетэнүүд бэшэнэ.

Уласхоорондын асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэлгын үедэ социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай жагсаал бэхижүүлгэдэ КПСС-эй дүүргэдэг шиидхэхы үүргэ, ГДР-эй эб найрамдалта политика тэмдэглэгдэһэн байна гэжэ «Нойес Дойчланд» газетэ мэдээсэнэ.

ГДР-эй 25 жэлэй ой хадаа социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, бүхы дэлхэйн түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй хамтын һайндэр боложо, Советскэ Союзда үргэнөөр тэмдэглэгдэхэ юм гэжэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүдые газетэнүүд онсолон дурдана.

Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй ойн баярта XXVIII сессиин Болгариин ниислэл — Софи хотодо баярай оршон байдалда нээгдэһэн тухай мэдээсэлнүүдые гадаадын хэблэл тунхаглана. Сессидэ хабаадагшадта КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эльгээһэн амаршалгын телеграммые мүн лэ барлан толилно. Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй ажал ябуулга дэлхэй дээрэ социалис оронуудай хүсэ шадал бэхижүүлгэдэ, Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай программна үг зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ горитой нүлөө үзүүлнэ гэжэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүдые газетэнүүд нэн түрүүн дурдаһан байха юм.

СЭВ-эй 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнуудые Польшын «Глос Працы» газетэ тунхаглахадаа, Польшын экономическа хүгжэлтэдэ энэ эмхи туйлай ехэ үүргэ дүүргэһэн байна гэжэ бэшэнэ.

СЭВ-эй Софида боложо байһан ойн баярай сесси социализмын аша туһада, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын аша туһада аха дүү оронуудай экономическа али бүхы харилсаа холбоо саашадань үргэдхэн хүгжөөхэ хэрэгтэ шухала алхам болохо байһандань Монголой Арадай Республикын ажалшад этигэн найдажа байһанаа мэдүүлнэ гэжэ Монголой «Үнэн» газетэ мэдээсэнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын дүнгүүдые дэлхэйн хэблэл үргэнөөр тунхаглахадаа, энэ һунгалта бүхы совет арадай политическэ ба ажалай үндэр эдэбхиин оршон байдалда, КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй уряа доро боложо үнгэрөө гэжэ тэмдэглэнэ. Энэ һунгалта социалис демократиин удхые, Соведүүдэй арадай шэнжэтэй байһые бодотоор элирхэйлэн харуулаа гэжэ хэлэгдэнэ.

США-гай президент Р. Никсонэй Дүтын Зүүн зүгэй оронуудаар ябаһан тухай, НАТО-гой соведэй Оттавада боложо байһан сесси тухай хэблэл үргэнөөр бэшэнэ.

(ТАСС).

СОФИ

СЭВ-эй ЗАСЕДАНИ

ТАСС

Экономическа харилсан туһалалсалгын Соведэй XXVIII сесси Болгариин ниислэл хотодо хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Хүдэлмэриин заседани июниин 19-дэ үглөөнэй 9 сагта «Москва» гэжэ парк-отель соо нээгдээ. Сессиин түрүүлэгшэ, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров тэрэниие нээгээ. СЭВ-эй Гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Т. Цолов заседани дээрэ элидхэл хэбэ.

РАНГУН

Уһалууриин хүдэлмэри

ТАСС

Орон дотороо уһалууриин хүдэлмэри үргэнөөр хэлгэдэ Бирмын Союз гэдэг Социалис Республикын правительство гол анхаралаа хандуулна. Һүүлэй 12 жэлэй турша соо энэ талаар гүрэн 160 миллионһоо үлүү кьят һомолһон байна. Ороной элдэб нютагуудта уһалууриин хүсэтэ түхеэрэлгэнүүд баригдаа, сөөрэмүүд тогтоогдоо. Эдэ бүхы ажал хэрэгүүдэй ашаар энэ үе соо уһалагдадаг, үертэ ородог талмай 416 мянган гектараар үргэдхэгдэһэн байна. Хойто Навин гэжэ мүрэн шадар, ороной ганданги зарим районуудта уһалууриин һубагуудые татажа дүүргүүтэй байна.

БЕЙРУТ

СОЁЛОЙ, ЭРДЭМ НАУКЫН ХАРИЛСААНАЙ ТҮСЭБ

ТАСС

1974 ондо СССР-эй ба Ливанай Республикын хоорондо соёлой, эрдэм наукын харилсаа тогтоохо тухай түсэбтэ эндэ гар табигдаа.

Багшанарые, студентнэрые, эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдые эльгээлсэжэ, Ливанай врачнуудые, инженернүүдые СССР-тэ эльгээжэ байхые энэ түсэбөөр хараалагдана. Советскэ Союзай, Ливанай театрнуудай, ансамбльнуудай коллективүүд, кинематографистнууд, спортын делегацинууд нэгэ нэгэндээ айлшалалсажа байха юм.

Ливанай гадаадын хэрэгүүдэй министр Ф. Наффаа түсэбтэ гар табилгын ёһолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ, совет-ливан хани харилсаае хүгжөөн бэхижүүлгэдэ энэ документ шухала удха шанартай гэжэ тэмдэглэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой адаглагшадай мэдээсэл

ТАСС

Дүтын Зүүн зүгтэ байдаг ООН-ой адаглагшадай мэдээсэһэнэй ёһоор, июниин 9-һөө 16 болотор Израилиин сэрэгүүд Ливанай һуурин тосхонуудые ехэ буунуудаар 46 дахин буудаһан байна. Энэ үе соо Израилиин сэрэгэй патрульнууд гурба дахин Ливанай газар дайда руу нэбтэрэн ороо. Тиихэдэ Израилиин самолёдууд ороной агаарай дайда руу мүн лэ хэдэ дахин нэбтэрэн ороһон байха юм.

Ливанай хэрэгүүдые ООН-до саг зуура эрхилхэ этигэмжэтэ Я. Махмасани Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэдэ бэшэг эльгээбэ. Майн 17-һоо июниин 17 болотор Израилиин үүдхэһэн зэвсэгтэ түримхэй ябуулгануудһаа уламжалан, Ливанай 11 хүн алуулаа, 58 хүн шархатаа. Буудалгануудһаа, бомбодолгонуудһаа боложо, 100 гаран гэр һандаргагдаа.

КАНБЕРРЭ

Хитадта хэгдэһэн ядерна тэһэлэлгые буруушаана

ТАСС

Июниин 17-до Хитадай ядерна тэһэлэлгэ агаарта хэһэнтэй дашарамдуулан, Австралиин правительство КНР-эй правительствада буруушаалга эльгээбэ. Буруушаалгын ното Австралиин Гадаадын хэрэгүүдэй министерствэдэ КНР-эй элшэн сайдта барюулагдаа.

Австралиин премьер-министр Г. Уитлем эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Хитадай ядерна тэһэлэлгэ хэһыень Австрали эрид буруушаана гэжэ мэдүүлбэ.

Хитадай ядерна тэһэлэлгэ хэһыень эрид буруушаажа байһанаа КНР-эй правительствада мэдүүлхыень Пекиндэ байдаг Шэнэ Зеландиин элшэн сайдта заабари үгтөө гэжэ Шэнэ Зеландиин премьер-министр Н. Кирк Веллингтондо үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Хитадай иимэ ябуулганууд уласхоорондын хуули ёһо эбдэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ.

ПЕКИН. (ТАСС). Японһоо КНР-тэ байдаг элшэн сайд Хэйсиро Огава июниин 19-дэ КНР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствэдэ орожо, Хитадай ядерна тэһэлэлгэ агаарта хэһыень Японой зүгһөө буруушаажа байһанаа элирхэйлбэ. Хитадай иимэ ябуулгаар Япон ехэтэ һанаата боложо, ядерна тэһэлэлгэнүүдые хэхэеэ дары болихо эрилтэ табина гэжэ элшэн сайд Японой правительствын даалгабаряар мэдүүлһэн байна.

ТОБШО ҺОНИН

РИМ. Эндэ ерээд байһан Уругвайн Коммунис партиин ЦК-гай секретариадай гэшүүн Э. Родригес Италиин Коммунис партиин хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадтай уулзаба. Уругвайдахи демократическа эмхинүүдые, тодорхойлон хэлэхэдээ, Коммунис партие хашажа, харшалжа байһан тухайнь Э. Родригес дэлгэрэнгыгээр хөөрөө гэжэ «Унита» газетэ мэдээсэнэ.

Уругвайн демократическа хүсэнүүдэй тэмсэлтэй Италиин коммунистнуудай һанал нэгэтэй байһан тухай, КПУ-гай ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Р. Арисмендиие, мүн Уругвайн бусад патриодуудые сүлөөрүүлхые түйлахаар эрид шиидэнги байһан тухайгаа ИКП-гэй хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлээ.

ВЕНЭ. Эндэхи «Хукла» гэжэ мебельнэ фабрикын хүдэлмэрилэгшэд салин хүлһыень дээшэлүүлхэ, ажалһаа гаргагдаһан зургаан нүхэдыень һөөргэнь абаха эрилтэтэйгээр буһалгаа соносхоо. Предприятиин коллектив Баруун Германиин фирмэнүүдэй нэгэндэ хабаатай юм.

Барилгын ба модо болбосоруулдаг промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюз мебель бүтээгшэдэй буһалгаае дэмжээ. Эдэнэртэй һанал нэгэтэй байһан тухайдаа хэдэ хэдэн бусад предприятинуудай хүдэлмэриин коллективүүд мүн лэ мэдүүлээ. Буһалгаалагшадта мүнгэн туһаламжа үзүүлнэ.

Б. М. БАЛДАКОВ

РСФСР-эй арадай артист, Буряадай АССР-эй арадай артист, Буряадай оперын искусство эмхидхэн байгуулагшадай нэгэн Бадма Милентьевич Балдаков богони хон саг соо хүндөөр үбдэ[...] нэй һүүлээр наһа бараба.

Б. М. Балдаков 1918 [...] до Хурамхаанай аймаг[...] рамхаан тосхондо түр[...] юм. 1935 ондо долоон [...] лэй һургуули дүүргэ[...] һүүлээр Улаан-Үдын хү[...] мэй училищада һурал[...] ороод, тэрэнээ дүүргэ[...] Буряадай хүгжэмтэ-драм[...] театрта хүдэлжэ эхилээ [...] Уянгата һайхан хоолой[...] хурса уран бэлигтэй [...] удашьегүй түрүү [...] дуушадай тоодо гараа [...]

Оперно театрай [...] дээрэ хүдэлхэ үедөө Б. М. Балдаков оройдой ба [...] дын классикын опер[...] мүн совет авторнуудай [...] хёолнуудта хори гаран [...] парти гүйсэдхэһэн [...] «Энхэ-Булад баатарта» [...] мал хаанай, «Русалка» [...] Мельнигэй, «Елбэрэй [...] да» Греминой, «Фауст» [...] Мефистофелиин, «Мазе[...] дэ» Кочубейн, «Игорь [...] жада» Галицкиин ба [...] рольнуудта һайнаар [...] жа, олон үндэһэ яһатан[...] бүридэһэн совет хүгжэм[...] театрай искусствада [...] мо хурса образуудые [...] гуулаа һэн. Б. М. Балда[...] вой творчествода концер[...] ажал ябуулга нилээд [...] һуури эзэлнэ. Тэрэ [...] но үргэн ехэ репертуар[...] байгаа.

Эсэгэ ороноо хамга[...] Агуухэ дайнай жэлнүү[...] Б. М. Балдаков концер[...] бригадануудта орожо, [...] шэдтэ нэгэнтэ бэшэ [...] байба. Дайнай һүүлэй [...] нүүдтэ Б. М. Балдаков [...] ряад хүгжэм олоной [...] үргэнөөр дэлгэрүүл[...] оперно театрай ба бу[...] дуу, хатарай ансамб[...] гастрольнуудта эдэб[...] тээр хабаадажа, Сове[...] Союзай хото городуу[...] хүдөө нютагуудаар [...] юм.

Театрально-хүгжэмэй [...] кусство хүгжөөлгэдэ ехэ [...] бьятай байһанайнгаа т[...] Б. М. Балдаков Ажал[...] Улаан Тугай, «Хүндэ[...] тэмдэг» орденүүдээр, [...] дальнуудаар шагнагдаһ[...]

Уран бэлигынь үнд[...] сэгнэшэдэй, тэрэниие [...] хэ ба суттаа хүдэлһэн [...] хүнүүдэй зүрхэ сэдьх[...] Бадма Милентьевич Ба[...] ковой аруун дурасхаал [...] дэ үлэхэл.

Модогоев А. У., [...] нов Б. С., Пивова[...] Н. Б., Продайвода [...] Бадиев А. А., Бин[...] В. Г., Лысов В. Ф., Б[...] ков Л. М., Черняков И. [...] Бардонов А. Б., [...] В. И., Волков В. А., [...] наев В. Д., Саганов [...] Щекотов И. К., Сах[...] В. А., Гаськов М. М., [...] маев П. Н., Ангапов С. [...] Булдаев С. Н., Цыде[...] пов Г. Ц., Линхо[...] Л. Л., Сахьянова [...] Абашеев П. Т., Ям[...] Б. Б., Жалсараев Д. [...] Яхунаев Д. Ш., Цырен[...] маев Ж. Ц.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ

Манай адрес, телефон[...]

г. Улан-Удэ, ул. Ле[...] ва 35. Телефоны: редак[...] ра — 54-54, приёмная [...] 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора [...] 62-62, отв. секретарь [...] 50-52, секретариат—68-[...] отделы: партийной жизни [...] 60-91, сельского хозяй[...] — 64-36, 63-86, пропаган[...] и агитации — 56-23, [...] мышленности и строит[...] ства — 61-35, советск[...] строительства и быта [...] 69-58, культуры и школ [...] 60-21, писем и рабсел[...] ров — 67-81, информаци[...] 34-05, общественная при[...] ная — 56-62, машинное [...] ро — 57-63, фотолабора[...] рня — 33-61.

РСФСР-эй арадай артист
БАЛДАКОВ
Бадма Милентьевич

гэнтэ наһа бараба гэжэ Буряадай АССР-эй Культурын министерство, соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком, ВТО-гой республиканска отделени, Ленинэй орденто опера ба балетэй театр, Гүрэнэй филармониин коллективүүд гашуудалтайгаар мэдээсэнэ. түрэлхидтэнь, дүтынхидтэнь гүнзэгы шаналалаа мэдүүлнэ.

Июниин 21-нэй 14 часта буряад драмын театрһаа гү[...] дөөлүүлхэ.